

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

**Εκπόνηση :
ΣΚΛΟΜΠΟΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ**

Πτυχιακή εργασία με θέμα:

**ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΚΙΝΗΤΙΚΑ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΡΕΘΥΜΝΗΣ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	8
ΟΡΙΣΜΟΣ- ΔΥΟ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ	8
1.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	9
1.3 ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	11
1.3.1 ΠΟΙΟΥΣ ΑΦΟΡΑ	
1.3.2 ΠΟΥ ΣΤΟΧΕΥΕΙ	13
1.3.3 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΤΗ	14
1.3.4 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΣΗ	15
1.4 ΑΝΑΠΗΡΙΑ-ΟΙ ΔΥΟ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ	17
1.5 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΩΝ	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	
2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	20
2.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ – ΠΡΟΤΥΠΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ	22
2.3 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	27
2.3.1 ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	
2.3.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	29
2.3.3 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	30
2.3.4 ΕΡΓΑΣΙΑ- ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	32
2.3.5 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ

3.1 ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	34
3.1.1 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΗ	
3.1.2 Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ	35
3.2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ EQUAL- ΤΟ ΕΡΓΟ ΠΡΟΚΛΗΣΗ	37
3.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 2006 - 2008	42
3.4 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

4.1 ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	48
4.2 ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ Ν. ΡΕΘΥΜΝΗΣ	50
4.3 ΕΝΑ «ΛΕΥΚΟ ΤΑΞΙ» ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	52
4.4 ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	55
4.5 ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΚΑΡΙΣΜΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	59
4.6 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	60
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	63
4.7 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΟΑΕΔ	65

ΕΠΙΛΟΓΟΣ	68
----------	----

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	71
----------	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	72
-----------	----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	76
--------------	----

Ο Ανάπηρος Γίνεται,

Δεν Γεννιέται.....

Υπάρχει ένας άλλος και ίσως μεγαλύτερος κίνδυνος σε σχέση με την αποδοχή των αδυναμιών των άλλων.

Μερικές φορές, τείνουμε να θεωρούμε αδυναμίες στοιχεία τα οποία στην πραγματικότητα, αποτελούν τη δύναμη του άλλου. Ίσως τα αποκρούουμε γιατί δεν είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που θα θέλαμε να έχει. Ο κίνδυνος βρίσκεται στην πιθανότητα να μην αποδεχθούμε τον άνθρωπο όπως είναι, αλλά να προσπαθήσουμε να τον αλλάξουμε σύμφωνα με τις δικές μας απόψεις .

ΕΛΕΑΝΟΡ ΡΟΥΣΒΕΛΤ

Μαθαίνεις Με Το Να Ζεις

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ε.Σ.Α.Ε.Α: ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ο.Τ.Α: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ο.Η.Ε: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Ι.Κ.Α: ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ν.Π.Δ.Δ: ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Κ.Π.Σ: ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Κ.Ε.Π: ΚΕΝΤΡΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Ο.Α.Ε.Δ: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Κ.Δ.Α.Υ: ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ε.Λ.Τ.Α: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ

Ο.Τ.Ε: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ.Ε.Υ.Α.Ρ: ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ-ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Α.Μ.Ε.Α: ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Α.με.Α: ΑΤΟΜΑ με ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Άτομα με κινητικές αναπηρίες και κοινωνία.

Τα άτομα με κινητικές αναπηρίες περιορίζονται ή παρεμποδίζονται στον κοινωνικό τους ρόλο, σε βαθμό ανάλογο του προβλήματός τους, αλλά και ανάλογο της ετοιμότητας της κοινωνίας να τα αντιμετωπίσει ως ισότιμα μέλη της. Ωστόσο τα ίδια τα άτομα, είτε βρέθηκαν σε αυτή την κατάσταση έπειτα από κάποιο ατύχημα, είτε γεννήθηκαν έτσι, έχουν το δικαίωμα να αποφασίσουν αν η ιδιαιτερότητά τους θα μετατραπεί σε αναπηρία ή όχι. Πράγμα που σημαίνει ότι, ανεξάρτητα από το πόσο οι κοινωνικοί και οι πολιτιστικοί παράγοντες τους θεωρούν «ανεπιθύμητους», οι ίδιοι θα πάρουν την τελική απόφαση για τον εαυτό τους.

Στην συνέχεια θα λέγαμε ότι οι περισσότεροι από εμάς, όταν ερχόμαστε σε επαφή με ανθρώπους, που έχουν τέτοιου είδους ιδιαιτερότητα νιώθουμε ένταση και αμηχανία. Οι σωματικές όπως και οι διανοητικές παρεκκλίσεις έχουν ένα πολύ προσωπικό νόημα για όλους μας, συχνά άσχετο με τον άνθρωπο που βρίσκεται απέναντί μας. Βλέπουμε τον εαυτό μας να αμφιταλαντεύεται ανάμεσα στο θαυμασμό και τον οίκτο, ανάμεσα στην ελπίδα και την κατάθλιψη, ανάμεσα στην παραδοχή και την απόρριψη, ανάμεσα σε μια θέση ανωτερότητας ή κατώτερότητας ενός ανθρώπου.

Με την παρούσα λοιπόν εργασία σκοπό μας έχουμε πρώτον να εξετάσουμε τη σχετική νομοθεσία που υπάρχει σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο. Η νομοθεσία που υπάρχει τόσο σε Εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο δημιουργεί όρους και προϋποθέσεις, ώστε η διαβίωση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στο αστικό περιβάλλον να είναι ασφαλής και ισότιμη με τα άλλα μέλη της τοπικής κοινωνίας. Δεύτερον θα εξετάσουμε τη στάση που κρατάει η κοινωνία απέναντι στα Άτομα με κινητική αναπηρία. Πιο συγκεκριμένα θα εξετάσουμε την στάση της κοινωνίας του Δήμου Ρεθύμνης, αν δέχεται τα άτομα με αναπηρία ως ισότιμα μέλη της, κατά πόσο ο Δήμος διαθέτει τις κατάλληλες υποδομές για τα άτομα με κινητική αναπηρία, θα εξετάσουμε ποια δημόσια κτίρια και ποια όχι θεωρούνται προσβάσιμα και τέλος σε ποιους φορείς μπορούν να απευθύνονται τα άτομα αυτά.

Για την έρευνά μας περιοριστήκαμε στα όρια του Δήμου Ρεθύμνης και βασιστήκαμε σε προϋπάρχουσες νομοθεσίες, περιοδικά, εφημερίδες, Φ.Ε.Κ, βιβλιογραφίες , ιστοσελίδες αλλά κυρίως σε προσωπική έρευνα με αρμόδιους φορείς του Δήμου Ρεθύμνης.

Στην συνέχεια θα παρουσιάσω αναλυτικότερα τα κεφάλαια τα οποία αποτελούν την εργασία. Το πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνει κάποιους βασικούς ορισμούς που αφορούν τα άτομα με κινητικά προβλήματα, ώστε να βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση της εργασίας, στην συνέχεια γίνεται μια αναφορά στις διαφορετικές προσεγγίσεις του θέματος και τελειώνουμε το κεφάλαιο με τον διαχωρισμό της κατηγορίας των ατόμων με κινητικά προβλήματα. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια ιστορική αναδρομή, γεγονός που βοηθά να κατανοήσουμε την διαφορετικότητα των στάσεων απέναντι στα άτομα αυτά, το νομικό καθεστώς που ισχύει στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στον αθλητισμό, στην κοινωνική ασφάλιση και τέλος στην προσβασιμότητα των ατόμων. Το τρίτο κεφάλαιο περιλαμβάνει μια αναφορά στην Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία και στην δράση της και τελειώνουμε με την αναφορά μας στην κατάσταση που επικρατεί στα ιδρύματα της χώρας. Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζουμε την κατάσταση που επικρατεί στο Δήμο Ρεθύμνου έπειτα από τη έρευνα που κάναμε.

Τελειώνοντας την εργασία μας παραθέτουμε τον επίλογο καθώς και το γλωσσάριο στο οποίο γίνεται επεξήγηση κάποιων ιατρικών κυρίως όρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΡΙΣΜΟΣ - ΔΥΟ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο όρος Άτομα με Ειδικές Ανάγκες¹ περιλαμβάνει άτομα με σοβαρές ανεπάρκειες ή ανικανότητες ή μειονεξίες, που οφείλονται σε σωματικές βλάβες, συμπεριλαμβανομένων των βλαβών των αισθήσεων, η σε διανοητικές ή ψυχικές διαταραχές, οι οποίες περιορίζουν ή αποκλίνουν την εκτέλεση δραστηριότητας ή λειτουργίας, η οποία θεωρείται κανονική για έναν άνθρωπο. Θα μπορούσαμε να ξεχωρίσουμε τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες στις παρακάτω κατηγορίες:

- άτομα με κινητική αναπηρία
- άτομα με αισθητηριακές διαταραχές
- άτομα με νοητική καθυστέρηση
- άτομα με πολλαπλές αναπηρίες
- άτομα με ψυχικές αναπηρίες
- άτομα με χρόνιες παθήσεις (π.χ. Μεσογειακή Αναιμία).

Η κατηγορία των ατόμων που θα μας απασχολήσει στην συνέχεια της εργασίας είναι εκείνων που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία.

Στην κατηγορία λοιπόν αυτή ανήκουν άτομα με ελαττωμένη ικανότητα χρήσης των άκρων τους. Τα άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα στα άνω άκρα τους έχουν ελαττωμένη δύναμη και μειωμένο έλεγχο της κίνησης των άκρων αυτών, γεγονός που ελαττώνει την ικανότητά τους να μετακινούν, πιέζουν ή να γυρίζουν αντικείμενα. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιούν εναλλακτικές μεθόδους και βοηθητικές συσκευές για την επίτευξη τέτοιων ενεργειών. Στην συνέχεια υπάρχει και η κατηγορία των ατόμων με την οποία και θα ασχοληθούμε, που παρουσιάζουν προβλήματα στα κάτω άκρα τους. Τα άτομα αυτά διευκολύνονται στην κίνησή τους με την χρήση βοηθητικής καρέκλας, μαστουινιών ή άλλων

¹ ΕΣΑΕΑ, *Θέματα Αναπηρίας*, περιοδικό, τεύχος 5, Αθήνα, Μάιος 2006, (σ.2).

βοηθημάτων. Η χρήση αναπηρικής καρέκλας απαιτεί μεγάλο ελεύθερο χώρο για την άνετη κίνηση του ατόμου που την χρησιμοποιεί.

1.2 Βασικοί ορισμοί

Στο σημείο αυτό θα αναφέρουμε περιληπτικά κάποιες βασικές έννοιες που θα κάνουν τη εμφάνισή τους συχνά στη συνέχεια της εργασίας μας, γεγονός που θα βοηθήσει στην καλύτερη κατανόησή της. Οι έννοιες αυτές είναι οι ακόλουθες :

- **«Αναπηρία»:** Ο όρος «αναπηρία» συνοψίζει ένα μεγάλο βαθμό διαφορετικών λειτουργικών περιορισμών που προκύπτουν σε οποιονδήποτε πληθυσμό οποιασδήποτε χώρας σε όλον τον κόσμο. Ένας άνθρωπος ενδέχεται να είναι ανάπηρος εξ αιτίας φυσικής, διανοητικής ή αισθητηριακής βλάβης, ιατρικής κατάστασης ή ψυχικού νοσήματος. Οι αναπηρίες αυτές, οι συνθήκες ή τα νοσήματα μπορεί να είναι μόνιμες ή παροδικές.
- **«Μειονέκτημα»:** Σημαίνει, την απώλεια ή τον περιορισμό ευκαιριών συμμετοχής στη ζωή της κοινότητας σε επίπεδο ισότιμο με αυτό των υπολοίπων. Περιγράφει τη σχέση ανάμεσα στο άτομο με κάθε είδους αναπηρία και το περιβάλλον. Ο λόγος ύπαρξης αυτού του όρου είναι να δοθεί έμφαση στις αδυναμίες του περιβάλλοντος καθώς και σε πολλές οργανωμένες δραστηριότητες της κοινωνίας, όπως για παράδειγμα η πληροφόρηση, η επικοινωνία και η εκπαίδευση, οι οποίες αποκλείουν τα άτομα αυτά από τη συμμετοχή τους σε αυτές με ίσους όρους.
- **«Αποκατάσταση»:** Ο όρος αυτός αναφέρεται σε μια διαδικασία που στόχο έχει να βοηθήσει τα άτομα με αναπηρία και γενικά όλα τα άτομα με ειδικές ανάγκες να φτάσουν και να διατηρήσουν το μέγιστο των σωματικών, διανοητικών, ψυχιατρικών και αισθητηριακών δυνατοτήτων που διαθέτουν, παρέχοντας τους με τον τρόπο αυτό τα μέσα να προσδώσουν στη ζωή τους ένα μεγαλύτερο βαθμό ανεξαρτησίας. Η αποκατάσταση περιλαμβάνει μέτρα για την παροχή ή την αποκατάσταση λειτουργιών ή

την αναπλήρωση μιας απολεσθείσας ή περιορισμένης λειτουργίας. Η διαδικασία αποκατάστασης δεν εμπεριέχει πρωτογενή ιατρική περίθαλψη. Περιλαμβάνει μια σειρά μέτρων και ενεργειών που εκτείνονται από την στοιχειώδη και γενική αποκατάσταση ως τις δραστηριότητες που υπηρετούν συγκεκριμένους στόχους, όπως για παράδειγμα η επαγγελματική αποκατάσταση.

- *«Εξίσωση των ευκαιριών»:* Με τον όρο αυτό εννοούμε τη διαδικασία μέσα από την οποία τα διάφορα κοινωνικά συστήματα και το περιβάλλον, όπως οι υπηρεσίες, οι δραστηριότητες, η πληροφόρηση και η τεκμηρίωση, καθίστανται διαθέσιμα σε όλους, ειδικότερα σε άτομα με ειδικές ανάγκες.
 - Η αρχή των ίσων δικαιωμάτων έχει την έννοια ότι οι ανάγκες του κάθε ενός και όλων των ατόμων είναι ίσης σπουδαιότητας, ότι οι ανάγκες αυτές πρέπει να αποτελούν τη βάση πάνω στην οποία γίνεται ο προγραμματισμός της κοινωνίας και ότι όλες οι ανθρώπινες δυνάμεις πρέπει να χρησιμοποιούνται με τρόπο που να διασφαλίζονται για κάθε άτομο ίσες ευκαιρίες για συμμετοχή.
 - Τα άτομα με κινητική αναπηρία είναι μέλη της κοινωνίας και έχουν δικαίωμα να παραμένουν μέσα στα όρια της τοπικής τους κοινότητας. Πρέπει να τους παρέχεται η απαραίτητη υποστήριξη στα πλαίσια των δομών εκπαίδευσης, υγείας, εργασίας και κοινωνικών υπηρεσιών.
 - Μόλις τα άτομα αποκτήσουν ίσα δικαιώματα, πρέπει να αποκτήσουν και ίσες υποχρεώσεις. Μέρος της διαδικασίας εξίσωσης των ευκαιριών πρέπει να είναι και η παροχή βοήθειας στα άτομα με αναπηρίες ώστε να αναλάβουν πλήρη ευθύνη ως μέλη της κοινωνίας τους.

1.3 ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Θα αναφερθούμε ξεχωριστά και εκτενέστερα στην έννοια αυτή γιατί είναι η καθοριστική παράμετρος του περιβάλλοντος, που καθορίζει τελικά σε όλα τα άτομα, αλλά ιδιαίτερα στα άτομα με αναπηρία το θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας επιλογών στην κάθε στιγμή της ζωής του.

Αρχικά με τον όρο «προσβασιμότητα»² νοείται το χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος, που επιτρέπει σε όλα τα μέλη της κοινωνίας χωρίς διακρίσεις φύλου, ηλικίας και λοιπών χαρακτηριστικών (σωματική διάπλαση, δύναμη, αντίληψη κλπ.) να μπορούν αυτόνομα, με ασφάλεια και με άνεση να προσεγγίσουν και να χρησιμοποιήσουν τις προσφερόμενες υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά.

Η προσβασιμότητα, εκτός από την διάσταση της φυσικής πρόσβασης (μπορεί το άτομο να πάει εκεί που θέλει;), περιλαμβάνει και τη διάσταση τη λειτουργικότητας (μπορεί να χρησιμοποιήσει την υπηρεσία ή το αγαθό που θέλει;), της επικοινωνίας (μπορεί να επικοινωνήσει και να πληροφορηθεί όπως όλοι;) και σχετίζεται άμεσα με την αυτονομία και την ασφάλεια, οι οποίες εντέλει είναι οι καθοριστικές παράμετροι που διασφαλίζουν σε κάθε άτομο την ελευθερία επιλογών όπως προαναφέραμε. Συνεπώς η προσβασιμότητα αναδεικνύεται σε θεμελιώδες δικαίωμα, το οποίο τα Κράτη υποχρεούνται να διασφαλίσουν.

1.3.1 ΠΟΙΟΥΣ ΑΦΟΡΑ

Η προσβασιμότητα έχει ταυτισθεί με τα άτομα με αναπηρία, για τα οποία πράγματι αποτελεί την ικανή και αναγκαία συνθήκη αυτόνομης, ασφαλούς και αξιοπρεπούς διαβίωσης. Όμως στην πραγματικότητα αφορά το σύνολο του πληθυσμού, δεδομένου ότι:

- η αναπηρία μπορεί να αγγίξει τον καθένα σε οποιοδήποτε στάδιο της ζωής του, μόνιμα ή προσωρινά,
- η αναπηρία είναι άμεσα συνυφασμένη με το περιβάλλον. Άτομα «ανάπηρα» σε ένα περιβάλλον μπορεί να μην είναι «ανάπηρα» σε ένα άλλο περιβάλλον.

² ΕΣΑΕΑ, *Προσβασιμότητα. Το κλειδί για την εξάλειψη των διακρίσεων*, Αθήνα 2005(σσ13-14)

Αυτό σημαίνει ότι ένα περιβάλλον το οποίο είναι δομημένο έτσι ώστε να δεχτεί ισότιμα αυτούς τους πολίτες σε σχέση με τους υπόλοιπους μπορεί να κάνει το άτομο να αποδεχτεί την αναπηρία του. Να μπορεί το άτομο αυτό να κινηθεί με την ίδια ευκολία, όπως και ο συνάνθρωπός του, να διασκεδάζει, να παρκάρει σε δημόσιους χώρους και μη, να πληροφορείται και τέλος να κάνει χρήση των υποδομών και των υπηρεσιών που του προσφέρονται.

- δυσκολίες στην προσέγγιση και χρήση των υποδομών, υπηρεσιών και αγαθών ή την επικοινωνία αντιμετωπίζουν και άλλες πληθυσμιακές ομάδες, που αποτελούν σημαντικό ποσοστό του συνολικού πληθυσμού, τα «εμποδιζόμενα» άτομα.

Σύμφωνα με την Διεθνή Κατάταξη του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας,³ στα εμποδιζόμενα άτομα εκτός από τα άτομα με αναπηρία περιλαμβάνονται και:

- α) οι ηλικιωμένοι
- β) οι γυναίκες στα τελευταία στάδια της εγκυμοσύνης
- γ) τα άτομα που πάσχουν από αρθρίτιδα, καρδιακά προβλήματα
- δ) άτομα που πάσχουν από μερική ή ολική απώλεια δυνατότητας επικοινωνίας.
- ε) τα άτομα σε πανικό κάτω από συνθήκες εκτάκτου ανάγκης.

Με βάση μια παλαιότερη μελέτη του Γραφείου Μελετών για τα άτομα με αναπηρία του ΥΠΕΧΩΔΕ η προσβασιμότητα:

- είναι απολύτως αναγκαία και αφορά άμεσα στο 12% του πληθυσμού (ποσοστό που περιλαμβάνει αποκλειστικά τα άτομα με αναπηρία),
- είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτη από το 46% του πληθυσμού (ποσοστό που περιλαμβάνει εκτός από τα άτομα με αναπηρία και τις άλλες πληθυσμιακές ομάδες, που προαναφέρθηκαν) και
- τέλος επηρεάζει άμεσα και αισθητά το καθημερινό αίσθημα ασφάλειας και άνεσης του συνόλου του πληθυσμού, αποτελώντας έτσι προστιθέμενη αξία ποιοτικής διαβίωσης.

³ Στατιστικά στοιχεία και διαγράμματα που αφορούν σε εμποδιζόμενα άτομα και άτομα με ειδικές ανάγκες- Μ.Χριστοφή, για το γραφείο μελετών για ΑμεΑ, ΥΠΕΧΩΔΕ, Μάιος 1997.

1.3.2 ΠΟΥ ΣΤΟΧΕΥΕΙ

Βασικοί παράμετροι που συνθέτουν την προσβασιμότητα είναι:

1. η δυνατότητα κίνησης και ελιγμών,
2. η δυνατότητα προσέγγισης και χρήσης εξοπλισμών, αγαθών και υπηρεσιών,
3. η δυνατότητα επικοινωνίας και πληροφόρησης και
4. η ασφάλεια.

Τα άτομα με αναπηρία ως γνωστόν, δεν αποτελούν μια ομοιογενή ομάδα με τις ίδιες ανάγκες. Υπάρχουν διάφορες αναπηρίες: εμφανείς ή αφανείς, σοβαρές ή ελαφρές, μόνιμες ή προσωρινές, μια ή συνδυασμός περισσοτέρων (κίνησης, όρασης, ακοής, ομιλίας, αντίληψης κλπ.) που γεννούν διαφορετικές ανάγκες και διαφορετικές δυνατότητες στα άτομα που τις βιώνουν.

Ένα προσβάσιμο περιβάλλον λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες όλων και διασφαλίζει την κατά το δυνατόν αυτόνομη διακίνηση και διαβίωση καθενός, αξιοποιώντας τις δυνατότητες των ατόμων για να αντισταθμίσει τις όποιες αδυναμίες. Έτσι π. χ

- Προβλέπει οδεύσεις ελεύθερες από εμπόδια, χωρίς υψομετρικές διαφορές ή με διαφορές γεφυρωμένες με τον κατάλληλο εξοπλισμό, κατάλληλες διαστάσεις ανοιγμάτων και χώρων για τη διευκόλυνση ατόμων με κινητικές αναπηρίες.

- Προβλέπει έντονες χρωματικές αντιθέσεις μεταξύ των διαφόρων στοιχείων και κατάλληλη σήμανση, ηχητική, απτική και οπτική, ώστε να εξυπηρετείται εξίσου το άτομο με προβλήματα όρασης ή ακοής με το άτομο προχωρημένης ηλικίας και κάθε άλλο άτομο.

- Προβλέπει τέλος εξοπλισμούς κατάλληλα σχεδιασμένους ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από οποιονδήποτε, χωρίς ή με την λιγότερη δυνατή βοήθεια.

Διασφαλίζει λοιπόν υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά του αυτού επιπέδου ποιότητας, κατάλληλα σχεδιασμένα, τα οποία παρέχει από τα ίδια σημεία σε όλους τους πολίτες χωρίς διακρίσεις στη μεταχείριση.

Διασφαλίζει ακόμα την ασφάλεια καθενός σε συνθήκες καθημερινής διαβίωσης και δράσης, αλλά και σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης. Ένα προσβάσιμο περιβάλλον είναι αποδεδειγμένα ένα ασφαλέστερο περιβάλλον.

Στην ουσία ένα προσβάσιμο περιβάλλον διασφαλίζει την ανεμπόδιστη συμμετοχή στη εκπαίδευση, στη απασχόληση, στην ενημέρωση, στο κοινωνικό γίνεσθαι γενικά, διασφαλίζοντας κατ' επέκταση ίσες ευκαιρίες σε όλους για προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη.

1.3.3 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί την αναπηρία σαν μια κοινωνική κατασκευή, τονίζει τους περιβαλλοντικούς φραγμούς σαν το αίτιο που εμποδίζει την πλήρη συμμετοχή των ατόμων με κινητική αλλά και κάθε είδους αναπηρία στην κοινωνία και θεωρεί ότι αυτοί πρέπει να εξαιρεθούν. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει τα θέματα πρόσβασης και κινητικότητας με βάση τις ίσες ευκαιρίες και το δικαίωμα συμμετοχής. Αναγνωρίζει την κινητικότητα ως δικαίωμα που ανήκει σε κάθε άνθρωπο, με την επιφύλαξη εύλογων οικονομικών και τεχνικών περιορισμών. Επισημαίνει την κρισιμότητα της προσβασιμότητας του περιβάλλοντος, την οποία και θεωρεί, όπως και η διεθνής κοινότητα, ως το κλειδί για την ισότητα των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία.⁴

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων συνέταξε ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης με χρονικό ορίζοντα το 2010 και με στόχο την ένταξη των θεμάτων αναπηρίας στις σχετικές κοινοτικές πολιτικές και την ανάπτυξη συγκεκριμένων ενεργειών σε καίριους τομείς για την προώθηση της άρσης του αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία.

Ένας από τους τρεις στρατηγικούς στόχους που θέτει για το μέλλον είναι η βελτίωση της «προσβασιμότητας για όλους» σε αγαθά, υπηρεσίες και το δομημένο περιβάλλον βάσει της αρχής του «Σχεδιασμού για όλους», με παράλληλη προώθηση μεταξύ άλλων:

⁴ Έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων της ευρωπαϊκής επιτροπής «2010: μια Ευρώπη προσβάσιμη για όλους», Οκτώβριος 2003, (σ.23).

- της σύνταξης ευρωπαϊκών τεχνικών προτύπων, εγγράφων τυποποίησης και άλλων πιο γενικών κατευθυντήριων γραμμών για την τεχνική απόδοση της έννοιας «προσβασιμότητα για όλους»,
- της διαπαιδαγώγησης σε θέματα προσβασιμότητας σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης,
- της ανταλλαγής πληροφοριών και διάδοσης ορθής πρακτικής μεταξύ πόλεων,
- της αναθεώρησης των ουσιαστικών απαιτήσεων σχετικά με τα προϊόντα δομικών κατασκευών για να συμπεριληφθούν διατάξεις για την προσβασιμότητα για όλους.

1.3.4 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΣΗ

Στο Σύνταγμα της Ελλάδας (αναθεώρηση 2001) αναφέρεται στο άρθρο 21, παράγραφος 6 ότι: «Τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας».

Κατά συνέπεια οποιαδήποτε πράξη ή κατάσταση στρέφεται κατά της αυτονομίας και της δυνατότητας συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στα κοινωνικά δρώμενα παραβιάζει συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα και θεμελιώνει δικαίωμα προσφυγής στην ελληνική Δικαιοσύνη. Είναι λοιπόν αυτονόητο ότι με βάση το παραπάνω άρθρο του Συντάγματος η έλλειψη προσβασιμότητας υποδομών, υπηρεσιών και αγαθών, δεδομένου ότι συνεπάγονται εμπόδιο, άρα παρακώλυση της αυτονομίας και αδυναμία συμμετοχής, είναι αντισυνταγματική πράξη και γεννά αχώσιμο δικαίωμα.

Σύμφωνα λοιπόν με το παραπάνω άρθρο του συντάγματος η έλλειψη προσβασιμότητας υποδομών και υπηρεσιών θεωρείται αντισυνταγματική πράξη, στην πραγματικότητα όμως αυτό δεν ισχύει. Όπως θα δούμε παρακάτω έπειτα από την έρευνα μας στο Δήμο Ρεθύμνου υπάρχουν πολλές δημόσιες υπηρεσίες , οι οποίες δεν διαθέτουν τις κατάλληλες υποδομές ώστε να εξυπηρετήσουν ένα άτομο ανάπηρο, οι περισσότεροι χώροι στάθμευσης που προορίζονται για αυτούς είναι κατελημμένοι και τέλος κανένας από τους χώρους αναψυχής δεν είναι φιλικός

προς αυτούς. Σύμφωνα με το πρόεδρο του Σωματίου Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, του Δήμου Ρεθύμνης, όσες αγωγές και αν έχουν κατατεθεί που αφορούν τέτοια ζητήματα δεν έχουν ευδοκιμήσει δυστυχώς .

1.4 ΑΝΑΠΗΡΙΑ : ΟΙ ΔΥΟ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε την ιατρική και κοινωνική προσέγγιση που αφορά το θέμα της αναπηρίας. Εκφράζουν δυο τελείως διαφορετικές απόψεις, καθώς η ιατρική προσέγγιση θεωρεί ότι, αφού το άτομο έχει υποστεί την απώλεια ή την βλάβη κάποιων από τα μέλη του σώματός του και θεωρείται ανάπηρο, πρέπει να στοχεύει αποκλειστικά και μόνο στην ιατρική αποκατάσταση και να αποδεχτεί όσο πιο εύκολα την κατάσταση που τον χαρακτηρίζει. Διαφορετικά η κοινωνική προσέγγιση θεωρεί ότι, η αναπηρία ενός ατόμου δεν αποτελεί από μόνη της μεγάλο πρόβλημα αλλά η κοινωνία με τη στάση της απέναντι στα άτομα αυτά, μετατρέπει την αναπηρία σε πρόβλημα, καθώς δεν τους αντιμετωπίζει ισότιμα.

A) Η κλασσική «ιατρική προσέγγιση» συσχετίζει την αναπηρία με την απώλεια, τη βλάβη ή την απόκλιση από τις “φυσιολογικές” ψυχολογικές, κινητικές ή βιολογικές λειτουργίες του ανθρώπινου σώματος.⁵ Με βάση την προσέγγιση αυτή το άτομο έχει ανάγκη ιατρικής αντιμετώπισης, η οποία παρέχεται με τη μορφή ατομικής φροντίδας από ειδικούς. Η διαχείριση της αναπηρίας στοχεύει στην ιατρική αποκατάσταση και την προσαρμογή του ατόμου και του τρόπου ζωής του στην κατάσταση της αναπηρίας. Η ιατρική φροντίδα ανάγεται σε κυρίαρχο θέμα ενώ σε πολιτικό επίπεδο η ευθύνη εστιάζεται στη διαμόρφωση κατάλληλης πολιτικής για την υγεία.

B) Αντίθετα η “κοινωνική προσέγγιση” της αναπηρίας εξετάζει το θέμα ως πρόβλημα που δημιουργεί η κοινωνία και κατά συνέπεια ως πρόβλημα πλήρους ένταξης των ατόμων στην κοινωνία. Η αναπηρία δεν θεωρείται ένα χαρακτηριστικό του ατόμου αλλά ένα πλέγμα συνθηκών, οι περισσότερες των οποίων οφείλονται στο κοινωνικό περιβάλλον. Κατά συνέπεια η διαχείριση του προβλήματος απαιτεί κοινωνική δράση και είναι ευθύνη της κοινωνίας να πραγματοποιήσει όλες εκείνες τις μετατροπές του περιβάλλοντος που απαιτούνται για την διασφάλιση της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία σε όλους

⁵ Ε.Σ.Α.Ε.Α, *Άτομα με αναπηρία, ισότιμοι πολίτες, εθνικό σχέδιο δράσης για την αναπηρία 2004-20010, μειώνοντας το χάσμα μεταξύ πολιτικών στόχων και πραγματικότητας*, Έκθεση για την 3^η Δεκεμβρίου 2003, (σ.28).

τους τομείς της κοινωνικής ζωής. Η αναπηρία ανάγεται σε θέμα συμπεριφοράς και ιδεολογίας, απαιτεί κοινωνικές αλλαγές, γεγονός που σε πολιτικό επίπεδο μεταφράζεται σε θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Με βάση αυτή την προσέγγιση η αναπηρία είναι καθαρά ένα πολιτικό θέμα.

1.5 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΩΝ

Οι κινητικές αναπηρίες, ίσως περισσότερο από κάθε άλλη μορφή αναπηρίας, παρουσιάζουν πολυμορφία, τόσο ως προς την αιτιολογία τους όσο και ως προς τις μορφές εκδήλωσής τους :Είναι δυνατό να είναι μόνιμες ή προσωρινές. Εκτός όμως από την πολυμορφία τους, οι κινητικές αναπηρίες χαρακτηρίζονται από μια ιδιαιτερότητα. Στις περισσότερες των περιπτώσεων είναι εμφανείς, προσδίδοντας αμέσως στο φορέα τους τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης αναπηρίας και αναδύοντας τα στερεότυπα, τις στάσεις και τις αντιλήψεις που συνδέονται με αυτή. Δεν είναι τυχαίο που ο όρος ανάπηρος χρησιμοποιείται συνήθως για τον κινητικώς ανάπηρο, ενώ ετυμολογικά μπορεί να καλύψει καθέναν που πάσχει από κάποια μορφή αναπηρίας.

Η πρώτη περίπτωση διαχωρισμού των κινητικά αναπήρων είναι:

A) Κινητικά ανάπηρα άτομα από την στιγμή της γέννησής τους λόγω κάποιας γενετικής ανωμαλίας που μπορεί να εκδηλώνεται παράλληλα με άλλα μικρά ή μεγαλύτερα προβλήματα.

B) Άτομα που επήλθαν σε αυτήν τη κατάσταση έπειτα από κάποιο ατύχημα, είτε αυτοκινητιστικό, είτε εργατικό.

Η άλλη περίπτωση διαχωρισμού των κινητικών αναπηριών γίνεται σύμφωνα με την αιτιολογία τους ως εξής :

A) Κινητικές αναπηρίες που προέρχονται από βλάβη του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι κινητικές αναπηρίες που προέρχονται από εγκεφαλική παράλυση και δισχιδή ράχη.

Η εγκεφαλική παράλυση (Παράρτημα Β), περιγράφεται με όρους που προσδιορίζουν τα μέλη που παρουσιάζουν μειονεξία (τετραπληγία-και τα τέσσερα

άκρα, παραπληγία-τα δυο κάτω άκρα, ημιπληγία-δεξί χέρι και δεξί πόδι ή αριστερό χέρι και αριστερό πόδι).Η εγκεφαλική παράλυση αποτελεί την αιτία εμφάνισης των περισσότερων περιπτώσεων αναπηρίας μέσα στην κατηγορία των κινητικών αναπηριών που εξετάζουμε.

Η δισχιδής ράχη (Παράρτημα Β), οφείλεται σε ατελή σύγκλιση των τόξων των ιερών ή των οσφυϊκών σπονδύλων. Στην κλειστή μορφή της μπορεί να παραμείνει χωρίς διάγνωση και συμπτώματα για όλη τη ζωή του ατόμου, διαφορετικά στην ανοικτή μορφή της μπορεί να συνοδεύεται από σοβαρά προβλήματα όπως παραπληγία.

Β) *Κινητικές αναπηρίες που προέρχονται από βλάβη ορθοπεδικής φύσης.* Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται συγγενείς ή επίκτητες καταστάσεις. Στην πρώτη περίπτωση μπορούμε να συναντήσουμε περιστατικά έλλειψης ή ατελούς σχηματισμού μελών του σώματος (αμελία, φωκομελία), ενώ στη δεύτερη συναντούμε βλάβες που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της ζωής εξαιτίας κάποιας ασθένειας (π.χ. πολιομυελίτιδα).

Γ) *Παραμορφώσεις και δυσμορφίες.* Συγγενείς και επίκτητες καταστάσεις συναντώνται και σε αυτήν την κατηγορία. Συνηθισμένες συγγενείς καταστάσεις είναι η λαγωχειλία και το λυκόστομα (Παράρτημα Β), ενώ στην δεύτερη περίπτωση ανήκουν παραμορφώσεις ή δυσμορφίες που προέκυψαν ως αποτέλεσμα ατυχημάτων ή εγκαυμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Γυρίζοντας λίγο πίσω στα χρόνια θα αντιληφθούμε ότι κάθε φυλή και στην συνέχεια κάθε άνθρωπος χωριστά αντιμετώπιζε διαφορετικά την κατηγορία των ατόμων που γεννήθηκαν ή απέκτησαν στην διάρκεια της ζωής τους κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, γεγονός που τους ανάγκαζε να υιοθετήσουν έναν διαφορετικό τρόπο ζωής από αυτόν που εκείνοι θεωρούσαν φυσιολογικό.

Οι Μασάι για παράδειγμα θανάτωναν όσα παιδιά γεννιόντουσαν με κάποιο μειονέκτημα, την ίδια τακτική ακολουθούσαν όπως γνωρίζουμε και στην αρχαιότητα οι Σπαρτιάτες. Στη φυλή Αζάντ, τα αγαπούσαν και τα προστάτευαν, ενώ αντίθετα οι Γιουκούν του Σουδάν, πίστευαν πως προέρχονται από κακά πνεύματα και τα εγκατέλειπαν στο θάνατο.

Οι Σεμ Ανγκ της Μαλαισίας θεωρούσαν τους ανάπηρους σοφούς και τους ανέθεταν τη διευθέτηση διαφορών ανάμεσα στις φυλές.

Οι αρχαίοι Εβραίοι θεωρούσαν την ασθένεια και τα σωματικά ελαττώματα ένδειξη αμαρτίας ενώ στην συνέχεια στο Μεσαίωνα, πίστευαν ότι οι άνθρωποι με κάποιες διανοητικές ή σωματικές ατέλειες είχαν καταληφθεί από το Διάβολο και γι' αυτό τους έκαιγαν.

Μελέτες σωματικών και νοητικών διαφορών έχουν καταγραφεί από το 384π.χ., όταν ο Αριστοτέλης και αργότερα ο Διογένης, ο Ιπποκράτης και ο Γαλήνος, προσπαθούσαν να δώσουν κάποια ερμηνεία στις παρεκκλίσεις. Αυτές όπως και μεταγενέστερες μελέτες, αποτέλεσαν πολλές φορές τη βάση σημαντικών ανακαλύψεων για τους ανθρώπους, την υγεία τους, το μέλλον και τη συμπεριφορά τους.

Κατά ένα όμως παράξενο τρόπο ακόμα και με τον ερχομό της εποχής της επιστήμης, κάποιοι έχουν παραμείνει μυστηριωδώς προσκολλημένοι σε ορισμένες

από τις παραδοσιακές προκαταλήψεις και απόψεις. Για πολλούς, τέτοιου είδους διαφορετικές καταστάσεις εξακολουθούν να σημαίνουν άγνοια, αμαρτία και υπερφυσικές δυνάμεις του καλού ή του κακού. Εξακολουθούν να φοβούνται τον άνθρωπο που είναι διαφορετικός από αυτούς, να τον υποψιάζονται και συχνά να του συμπεριφέρονται σαν να ήταν κατώτερος. Η στάση αυτή φτάνει μερικές φορές σε τέτοια άκρα ώστε όσοι έχουν κάποιες μειονεξίες θεωρούνται αντικείμενα μάλλον παρά ανθρώπινα όντα και έχουν την ανάλογη αντιμετώπιση από την κοινωνία. Η παλιά λοιπόν στάση και συμπεριφορά απέναντι στις σωματικές και νοητικές διαφορές έχουν διατηρηθεί στις μέρες μας σε μεγάλο βαθμό και περνάνε από γενιά σε γενιά.

Αν προσπαθήσουμε να εξετάσουμε τα δικά μας συναισθήματα απέναντι σε καταστάσεις όπως οι παραλυτικές ασθένειες, η τύφλωση, η επιληψία και πολλές άλλες είναι δυνατόν να ανακαλύψουμε ότι εξακολουθούμε να πιστεύουμε, όπως και οι πρόγονοί μας, πως η βασική τους αιτία βρίσκεται σε ηθικές παραβιάσεις των γονιών, στην έλλειψη ορθής κρίσης τους ή στην τιμωρία για τα αμαρτήματά τους. Η κοινωνία μας θεωρεί σίγουρο πως οι καταστάσεις αυτές είναι κληρονομικές, ακόμη και μεταδοτικές. Δεν πρέπει να μας φαίνεται λοιπόν παράξενο, πως όσοι πιστεύουν τέτοια πράγματα θα έχουν μια αντίδραση αποστροφής, αποφυγής και φόβου. Κατανοητή είναι άρα και η επιμονή μας να απομακρύνουμε όσους διαφέρουν, ώστε να προστατεύεται από αυτούς η «υγιής κοινωνία».

Τελειώνοντας λοιπόν την ιστορική αναδρομή θα λέγαμε συμπερασματικά ότι στη σύγχρονη φωτισμένη κοινωνία μας, τα δυο τρίτα της ανθρωπότητας δεν παρέχουν τις ιδιαίτερες συνθήκες διαβίωσης, στους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες, ενώ στην συνέχεια το άλλο τρίτο, εξακολουθεί να τους χαρακτηρίζει και να τους διαχωρίζει σωματικά, εκπαιδευτικά και συναισθηματικά από τον υπόλοιπο πληθυσμό.

2.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ-ΠΡΟΤΥΠΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Όλοι γνωρίζουν ότι άτομα με ειδικές ανάγκες και συγκεκριμένα, άτομα με κινητικές αναπηρίες όπου είναι και η κατηγορία εκείνη που εξετάζουμε υπάρχουν σε όλα τα μέρη του κόσμου και σε όλα τα κοινωνικά επίπεδα.

Οι αιτίες και οι συνέπειες της αναπηρίας ποικίλουν σε κάθε περιοχή. Οι παραλλαγές αυτές οφείλονται σε διαφορετικές κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και σε διαφορετικές νομοθετικές ρυθμίσεις που επιβάλλουν τα κράτη.

Το θέμα λοιπόν αυτό και η αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία απασχόλησε πολλές φορές τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών. Αποτέλεσμα λοιπόν πολλών συνεδριάσεων και διακηρύξεων ήταν η έγκριση από την Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε κατά την 48^η Συνεδρία, στις 20 Δεκεμβρίου 1993 (Απόφαση 48/96) των πρότυπων κανόνων ⁶για την εξίσωση ίσων ευκαιριών των ατόμων με αναπηρία . Πρόκειται για ένα κείμενο που αν και δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα από νομική άποψη, παρέχει μια ισχυρή πολιτική και ηθική δέσμευση σε όλες τις κυβερνήσεις για την επίτευξη πλήρους ένταξης και εξίσωσης των ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Περιληπτικά θα αναφέρουμε στην συνέχεια τους κανόνες αυτούς.

Κανόνας 1 Ενημέρωση

Τα κράτη πρέπει να αναλαμβάνουν δράση με στόχο την ενημέρωση της κοινωνίας για τα άτομα με αναπηρία, τα δικαιώματά τους, τις ανάγκες τους, τις δυνατότητες και τη συνεισφορά τους.

Κανόνας 2 Ιατρική περίθαλψη

Τα κράτη πρέπει να διασφαλίζουν την παροχή αποτελεσματικής ιατρικής περίθαλψης στα άτομα με αναπηρία.

⁶ ΕΣΑΕΑ. *οι πρότυποι κανόνες*, Ηνωμένα Έθνη, 1994.

Κανόνας 3 Αποκατάσταση

Τα κράτη πρέπει να διασφαλίζουν την παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης στα άτομα αυτά, προκειμένου να πετύχουν και να διατηρήσουν το βέλτιστο επίπεδο αυτονομίας και λειτουργικότητας.

Κανόνας 4 Υπηρεσίες υποστήριξης

Πρέπει να διασφαλίζεται από τα κράτη η δημιουργία και παροχή υπηρεσιών υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών βοηθημάτων για τα άτομα με αναπηρία, ώστε να τα βοηθήσουν στην αύξηση του επιπέδου αυτονομίας στην καθημερινή τους ζωή και στην άσκηση των δικαιωμάτων τους

Κανόνας 5 Πρόσβαση

Τα κράτη πρέπει να αναγνωρίζουν τη σημασία της πρόσβασης στη διαδικασία εξίσωσης των ευκαιριών σε όλες τις πλευρές της κοινωνίας. Τα κράτη θα πρέπει:

A) Να εισάγουν προγράμματα δράσης που θα καταστήσουν το φυσικό περιβάλλον προσβάσιμο.

B) Να αναλάβουν μέτρα για την πρόσβαση στην πληροφόρηση και την επικοινωνία.

Κανόνας 6 Εκπαίδευση

Τα κράτη πρέπει να αναγνωρίζουν την αρχή της ισότητας ευκαιριών στη βασική, μέση και ανώτατη εκπαίδευση για τα παιδιά, τους νέους και τους ενήλικες με αναπηρία σε ενταγμένες δομές. Πρέπει να φροντίζουν ώστε η εκπαίδευση των ατόμων αυτών να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του εκπαιδευτικού συστήματος.

Κανόνας 7 Απασχόληση

Τα κράτη οφείλουν να αναγνωρίσουν την ανάγκη για τα άτομα με αναπηρία να ενδυναμωθούν, προκειμένου να είναι σε θέση να ασκούν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους, ειδικά στον τομέα της εργασίας. Στις αστικές αλλά και τις αγροτικές περιοχές, θα πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες για παραγωγική και επικερδή απασχόληση στην αγορά εργασίας .

Κανόνας 8 Διατήρηση εισοδήματος και κοινωνική ασφάλιση

Τα κράτη φέρουν την ευθύνη παροχής στα άτομα με αναπηρία κοινωνικής ασφάλισης και διατήρησης του εισοδήματος.

Κανόνας 9 Οικογενειακή ζωή και προσωπική ακεραιότητα

Τα κράτη πρέπει να προωθούν την πλήρη συμμετοχή των ατόμων αυτών στην οικογενειακή ζωή. Πρέπει να προωθούν το δικαίωμά τους στην ατομική ακεραιότητα και να φροντίζουν ώστε οι νόμοι να μην κάνουν διακρίσεις εις βάρος των ατόμων με αναπηρία σε ότι αφορά τις σεξουαλικές τους σχέσεις, το γάμο και την πατρότητα/μητρότητα

Κανόνας 10 Πολιτισμός

Τα κράτη πρέπει να φροντίζουν για την ισότιμη ένταξη και συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία σε πολιτιστικές δραστηριότητες.

Κανόνας 11 Αναψυχή και αθλητισμός

Τα κράτη πρέπει να λάβουν μέτρα, ώστε τα άτομα αυτά να αποκτήσουν ίσες ευκαιρίες για αναψυχή και αθλητισμό.

Κανόνας 12 Θρησκεία

Τα κράτη πρέπει να μεριμνούν για την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην θρησκευτική ζωή της κοινότητάς τους.

Κανόνας 13 Σχεδιασμός πολιτικής και προγραμματισμός

Τα κράτη θα μεριμνούν ώστε να λαμβάνονται υπόψη ζητήματα σχετικά με την αναπηρία σε όλες τις σχετικές πολιτικές και εθνικά προγράμματα.

Κανόνας 14 Νομοθεσία

Τα κράτη φέρουν την ευθύνη να θέτουν τις νομικές βάσεις που απαιτούνται ώστε τα μέτρα που λαμβάνονται να οδηγούν στην επίτευξη του σκοπού της πλήρους συμμετοχής και ισότητας για τα άτομα αυτά

Κανόνας 15: Οικονομικές πολιτικές

Τα κράτη φέρουν την οικονομική ευθύνη για την υλοποίηση εθνικών προγραμμάτων και μέτρων που θα συμβάλλουν στην εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία.

Κανόνας 16 Συντονισμός των δράσεων

Τα κράτη είναι υπεύθυνα για την ίδρυση και ενίσχυση εθνικών συντονιστικών επιτροπών ή συναφών οργάνων που θα λειτουργούν ως εθνικά σημεία αναφοράς για τα ζητήματα της αναπηρίας.

Κανόνας 16 Οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία

Τα κράτη πρέπει να αναγνωρίζουν το δικαίωμα των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία, ώστε να αυτά να εκπροσωπούνται σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Τα κράτη πρέπει ακόμη να αναγνωρίζουν τον συμβουλευτικό ρόλο των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία στην λήψη αποφάσεων για ζητήματα σχετικά με αυτήν.

Κανόνας 17 Εκπαίδευση προσωπικού

Τα κράτη είναι υπεύθυνα για την διασφάλιση επαρκούς εκπαίδευσης, σε όλα τα επίπεδα, του προσωπικού, που εμπλέκεται στο σχεδιασμό και την παροχή προγραμμάτων και υπηρεσιών που αφορούν τα άτομα με αναπηρία.

Κανόνας 18 Παρακολούθηση και αξιολόγηση των προγραμμάτων για τα άτομα με αναπηρία κατά την εφαρμογή των κανόνων

Τα κράτη πρέπει να φροντίζουν για την συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση των προγραμμάτων και υπηρεσιών που αφορούν στην εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία.

Κανόνας 19 Τεχνική και οικονομική συνεργασία

Τα κράτη, βιομηχανικά και αναπτυσσόμενα, έχουν την ευθύνη να συνεργάζονται και να λαμβάνουν μέτρα για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Κανόνας 20 Διεθνής συνεργασία

Τα κράτη πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε διεθνείς συνεργασίες που αφορούν σε πολιτικές για την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τελειώνοντας την αναφορά μας στους πρότυπους κανόνες του Ο.Η.Ε για την εξίσωση των ευκαιριών των ατόμων με αναπηρία, είναι εύλογο να παρατηρήσουμε ότι βασικός στόχος τους είναι να διασφαλίσουν το γεγονός ότι κορίτσια, αγόρια, γυναίκες και άνδρες ανεξάρτητα από το είδος της αναπηρίας που έχουν, ως μέλη της κοινωνίας στην οποία ανήκουν, έχουν την δυνατότητα να ασκούν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις όπως όλοι οι άλλοι. Σε όλες τις κοινωνίες του κόσμου υπάρχουν ακόμη εμπόδια που δεν επιτρέπουν στα άτομα αυτά να ασκούν τα δικαιώματά τους και να απολαμβάνουν θεμελιώδεις ελευθερίες και καθιστούν δυσχερή την πλήρη συμμετοχή τους στις κοινωνικές δραστηριότητες. Είναι ευθύνη των κρατών να αναλάβουν την απαιτούμενη δράση για την εξάλειψη αυτών των εμποδίων. Σε αυτή τη διαδικασία, είναι απαραίτητο τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι οργανώσεις τους να παίξουν ενεργό ρόλο. Η εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα που αναφέρουμε, αποτελεί μια βασική συνεισφορά στην γενικότερη και παγκοσμίως ευρεία προσπάθεια για την ενεργοποίηση των ανθρώπινων δυνατοτήτων.

Παρόλα αυτά, πρέπει να τονίσουμε ότι οι κανόνες δεν είναι δεσμευτικοί, μπορούν να γίνουν διεθνείς εθιμικοί κανόνες όταν εφαρμόζονται από ένα μεγάλο αριθμό Κρατών με την πρόθεση σεβασμού προς ένα κανόνα διεθνούς δικαίου.

Εμπεριέχουν μια ισχυρή ηθική και πολιτική δέσμευση εκ μέρους των Κρατών να αναλάβουν δράση για την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Αναδεικνύονται σημαντικές αρχές για την υπευθυνότητα, τη δράση και τη συνεργασία και τονίζονται τομείς αποφασιστικής σημασίας για την ποιότητα ζωής και την επίτευξη πλήρους συμμετοχής και ισότητας. Οι κανόνες αποτελούν ακόμη ένα εργαλείο διαμόρφωσης της πολιτικής και της δράσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των οργανώσεών τους. Παρέχουν τη βάση για την τεχνική και οικονομική συνεργασία μεταξύ των Κρατών, του Ο.Η.Ε. και άλλων διεθνών οργανώσεων.

2.3 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Εύλογο είναι αφού αναφερθήκαμε στους πρότυπους κανόνες και γενικά στο τι προβλέπει ο Ο.Η.Ε για τα άτομα με αναπηρία, να κάνουμε μια αναφορά και στη νομοθεσία που αφορά τα άτομα αυτής της κατηγορίας που κατοικούν στα σύνορα της δικής μας χώρας.

Μελετώντας κανείς την ελληνική νομοθεσία προσεκτικά, θα διαπιστώσει ότι υπάρχει ένα ευρύ φάσμα από νόμους, προεδρικά διατάγματα και εγκυκλίους που έχουν ψηφιστεί, ψηφίζονται ή τροποποιούνται και αφορούν τα άτομα με αναπηρία. Επειδή λοιπόν η νομοθεσία είναι μεγάλη και ο διαχωρισμός που γίνεται μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών είναι εκτενής θα αναφέρουμε συνοπτικά τα σημαντικότερα από αυτά που αφορούν την κατηγορία που μελετάμε δηλαδή τους κινητικά ανάπηρους.

2.3.1 ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η χώρα μας διαθέτει νομοθετικό πλαίσιο για την υποστήριξη της εφαρμογής της προσβασιμότητας στις κτιριακές υποδομές (Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός, Κτιριοδομικός Κανονισμός, Ν.2831/2000, Υπ. Αποφάσεις ΠΕΧΩΔΕ 52487 και 52488/2002)⁷, Οδηγίες σχεδιασμού «Σχεδιάζοντας για όλους», με το οποίο επιβάλλεται η εξασφάλιση της οριζόντιας και κατακόρυφης προσπέλασης από άτομα με κινητική αναπηρία σε όλα τα νέα κτίρια. Στους χώρους που στεγάζονται δηλαδή οι παρακάτω υπηρεσίες πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένοι ώστε να εξυπηρετήσουν άτομα με αναπηρία που εισέρχονται σε αυτές.

- υπηρεσίες του δημοσίου,
- νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,
- νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα
- κοινωφελείς οργανισμοί
- οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας,
- εκπαίδευσης (σχολεία, φροντιστήρια).
- υγείας (νοσοκομεία, κλινικές, ασφαλιστικά ταμεία).

καθώς επίσης και στους χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων των κτιρίων αυτών. Η υποχρέωση αυτή επιβάλλεται και στα κτίρια με χρήση κατοικίας στα οποία είναι υποχρεωτικός ο ανελκυστήρας, αλλά και στους κοινής χρήσης υπαίθριους χώρους.

Στο Ν. 2696/ «Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας», στο άρθρο 7^α περιγράφεται ειδική σήμανση, σηματοδότηση και διαμόρφωση των χώρων κυκλοφορίας για άτομα με αναπηρία ενώ σε διάφορα άρθρα περιλαμβάνονται μέτρα για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία. Ωστόσο τίποτα από αυτά που αναφέραμε δεν εφαρμόζεται. Στο Δήμο Ρεθύμνου για παράδειγμα πριν 2 χρόνια, άρχισαν και συνεχίζονται μέχρι τώρα οι διαμορφώσεις των κεντρικότερων δρόμων της πόλης με σκοπό να εξυπηρετούνται άτομα με κάθε είδους αναπηρία. Το αποτέλεσμα όμως είναι λυπηρό καθώς οι δρόμοι αυτοί τις περισσότερες φορές χρησιμοποιούνται

⁷ Ε.Σ.Α.Ε.Α, *Προσβασιμότητα, το «κλειδί» για την εξάλειψη των διακρίσεων*, Αθήνα 2005 (σ.σ 49-50).

σαν χώρος στάθμευσης ασυνειδήτων πολιτών, γεγονός που δυσκολεύει ακόμα μια φορά την μετακίνηση των ανθρώπων αυτών.

Στο Ν.2963/2001 «Οργάνωση και λειτουργία των δημοτικών μεταφορών με λεωφορεία, τεχνικός έλεγχος οχημάτων και ασφαλεία χερσαίων μεταφορών και άλλες διατάξεις», ρυθμίζονται θέματα δημόσιων αστικών και υπεραστικών επιβατικών μεταφορών για όλη τη χώρα , πλην Αθήνας – Θεσσαλονίκης για τις οποίες ισχύει ιδιαίτερο καθεστώς και αναφέρεται:

- Άρθρο 12: “ Τα αστικά λεωφορεία που τίθεται για πρώτη φορά σε κυκλοφορία στην Ελλάδα δύνανται να φέρουν εξοπλισμό για την πρόσβαση και ασφαλή μεταφορά των ατόμων με κινητικά προβλήματα. Τα λεωφορεία ιδιοκτησίας των φορέων συγκοινωνιακού έργου και μέχρι ποσοστού (10%) επί του συνολικού στόλου αυτών φέρουν υποχρεωτικά τον εξοπλισμό του προηγούμενου εδαφίου”.

2.3.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η κοινωνική ασφάλιση των ατόμων με αναπηρία αποτελείται από ένα ευρύ φάσμα νόμων , προεδρικών διαταγμάτων και Φ.Ε.Κ, παρακάτω θα αναφέρουμε με συντομία τις παροχές που δικαιούνται οι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ. Όσοι λοιπόν ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ, παρουσιάζουν προβλήματα υγείας, έχουν την δυνατότητα να πάρουν σύνταξη λόγω αναπηρίας, εφόσον κριθούν από τις Υγειονομικές Επιτροπές του ιδρύματος (Ν. 1902/90)⁸. Οι ασφαλισμένοι παίρνουν κάθε μήνα λοιπόν ένα επίδομα το ποσό του οποίου εξαρτάται από τα έτη του εργαζόμενου πριν την αναπηρία και μια φορά το εξάμηνο περνούν από την αρμόδια επιτροπή. Οι ενδιαφερόμενοι τέλος πρέπει να υποβάλουν σχετική αίτηση στο Υποκ/μα ΙΚΑ του τόπου μόνιμης κατοικίας τους και στην συνέχεια εφόσον τηρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις, παραπέμπονται για εξετάσεις στις αρμόδιες Επιτροπές .

⁸ Διυπουργική Επιτροπή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες: «Οδηγός του πολίτη με ειδικές ανάγκες» Αθήνα 2001, σ.224

2.3.3 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ν.2817/2000, ΦΕΚ 78 Α/14.3.2000. Άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κατά την έννοια του παρόντος, θεωρούνται τα άτομα που έχουν σημαντική δυσκολία μάθησης και προσαρμογής εξαιτίας σωματικών, διανοητικών, συναισθηματικών και κοινωνικών ιδιομορφιών. Στα άτομα αυτά παρέχεται ειδική εκπαίδευση η οποία στο πλαίσιο των σκοπών της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης επιδιώκει:

- Την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.
- Τη βελτίωση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων, ώστε να καταστεί δυνατή η ένταξη ή επανένταξη τους στο κοινό εκπαιδευτικό σύστημα και η συμβίωση τους με το κοινωνικό σύνολο.
- Την επαγγελματική τους κατάρτιση και την συμμετοχή τους στη παραγωγική διαδικασία.
- Την αλληλοαποδοχή τους με το κοινωνικό σύνολο και την ισότιμη κοινωνική τους εξέλιξη.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων λαμβάνονται μέτρα και παρέχονται υπηρεσίες στα άτομα που προαναφέραμε μέχρι την ηλικία των 22 ετών σε όλες τις τάξεις των σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται ιδίως η κατάρτιση και εφαρμογή ειδικών μαθημάτων και μεθόδων διδασκαλίας, η χρησιμοποίηση διδακτικού υλικού και η χρησιμοποίηση ειδικών οργάνων και λοιπού ειδικού εξοπλισμού ώστε να διευκολύνεται ο τρόπος μάθησης των ατόμων αυτών με αναπηρία. Από την άλλη στις υπηρεσίες περιλαμβάνονται ιδίως των εκπαιδευτικών αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες, η αξιολόγηση, η παιδαγωγική και συμβουλευτική εργασία, η μεταφορά και η μετακίνηση και γενικά κάθε άλλου είδους υπηρεσία η οποία υποστηρίζει την ισότιμη μεταχείριση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Στην συνέχεια η εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, γενική, τεχνική- επαγγελματική παρέχεται στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα οποία κατά περίπτωση, οργανώνονται, στελεχώνονται, εξοπλίζονται και υποστηρίζονται κατάλληλα,

ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία διδακτική υποστήριξη των ατόμων αυτών. Όταν τέλος η φοίτηση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα σχολεία του κοινού εκπαιδευτικού συστήματος ή στα τμήματα ένταξης καθίσταται δύσκολη λόγω του είδους και του βαθμού του προβλήματος τους, η εκπαίδευση των παιδιών αυτών παρέχεται:

α) Σε αυτοτελή σχολεία ειδικής αγωγής.

β) Στο σπίτι σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να χρησιμοποιείται και το σύστημα της τηλε-εκπαίδευσης .

Τα άτομα αυτά εκπαιδεύονται από το προσωπικό των ΚΔΑΥ (Βλέπε παράρτημα), ή σχολικής μονάδας ειδικής αγωγής το οποίο διαθέτει την κατά περίπτωση αναγκαία εξειδίκευση.

Συνθήκες Στέγασης και πρόσβασης στα Ειδικά Σχολεία Ελλάδος.			
Νομοί Ελλάδος	Ειδικά σχολεία Π.Ε & Δ.Ε.	Κατάλληλα Κτίρια	Ακατάλληλα Κτίρια
Νομός Αθηνών: Α	15	0	15
Γ	4	1	3
Δ	5	2	3
Νομός Δυτ.Αττικής	4	0	4
Νομός Πέλλης	5	3	2
Νομός Κιλκίς	2	2	0
Νομός Μεσσηνίας	3	1	2
ΣΥΝΟΛΟ	50	10	40
Πηγή: Αρχεία ΠΕΣΕΑ, Θέματα Ειδικής Αγωγής (2002-2006)			

2.3.4 ΕΡΓΑΣΙΑ-ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης η νομοθεσία προστατεύει τα άτομα όπως αναφέρουμε και παρακάτω τα οποία παρουσιάζουν αναπηρία δικαιούνται πρόσληψη σε δημόσιες υπηρεσίες . Στο Δήμο του Ρεθύμνου έπειτα από έρευνα μας στο υποκατάστημα του ΟΑΕΔ, παρατηρήσαμε ότι από τους 200 εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων αναπήρων από το 1997-2007 έχουν εργαστεί 2 μονάχα άτομα. Το ένα στο δημαρχείο της πόλης και το άλλο στο νοσοκομείο.

«Πρόσληψη προστατευόμενων προσώπων σε δημόσιες υπηρεσίες, ν.π.δ.δ., ο.τ.α. κάθε βαθμίδας με σειρά προτεραιότητας (χωρίς διαγωνισμό ή επιλογή σε ποσοστό 5% των θέσεων που προκηρύσσονται κάθε φορά (Ν 2643/1998). Ο δικαιούχος πρέπει:

- Να έχει ποσοστό αναπηρίας 50% τουλάχιστον.
- Να είναι εγγεγραμμένος στα μητρώα ανέργων αναπήρων του ΟΑΕΔ.
- Να μην παίρνει σύνταξη από το Δημόσιο ή οποιοδήποτε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ή επικουρικής ασφάλισης
- Να μην έχει αποκατασταθεί με τις διατάξεις του Ν.1487/1950 «περί προστασίας και αποκαταστάσεως των αναπήρων πολέμου οπλιτών και θυμάτων πολέμου».
- Να μην έχει στερηθεί των πολιτικών του δικαιωμάτων.

2.3.5 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Στον τομέα του αθλητισμού τα άτομα με ειδικές ανάγκες λαμβάνουν κάποιες παροχές διαφορετικές κάθε φορά, ανάλογα την περίπτωση και την αγωνιστική διάκριση που καταλαμβάνουν. Παρακάτω θα αναφέρουμε κάποιες από αυτές τις περιπτώσεις .

Οι αθλητές που καταλαμβάνουν ή έχουν καταλάβει μια από τις οκτώ (8) πρώτες θέσεις σε οποιοδήποτε ατομικό ή ομαδικό άθλημα σε θερινούς ή χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες ή στην συνέχεια σε Ολυμπιακούς Αγώνες για Άτομα με Εδικές Ανάγκες δικαιούνται χορήγησης αδειών πρακτορείων ΛΟΤΤΟ, κρατικών λαχείων και υποδρομιακών στοιχημάτων (Ν. 2725/1999). Στην συνέχεια οι αθλητές που σημειώνουν εξαιρετική αγωνιστική διάκριση σε ατομικά

ή ομαδικά αθλήματα πλην όμως της διάκρισης τους σε παγκόσμιους σ' αγώνες, λαμβάνουν οικονομική επιβράβευση, το ύψος της οποίας καθορίζεται απόφαση του Υπουργού Αθλητισμού. Η τελευταία κατηγορία αφορά τους αθλητές οι οποίοι αν σημειώσουν αγωνιστική διάκριση είτε σε ομαδικό είτε σε ατομικό άθλημα μπορούν να διοριστούν σε κενές θέσεις του δημόσιου τομέα. Αυτές λοιπόν είναι οι παροχές που δίνονται σε άτομα με ειδικές ανάγκες οι οποίοι είναι αθλητές.

N.2430/96 (ΦΕΚ –156 Α)

Σύμφωνα με τον νόμο αυτό η 3^η Δεκεμβρίου ⁹καθιερώνεται ως η Ημέρα Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες. Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες την ημέρα αυτή υποβάλλει κάθε έτος στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων έκθεση αναφερόμενη στην εν γένει αντιμετώπιση των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στην Ελλάδα. Για τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται την ημέρα αυτή υπεύθυνη είναι η Βουλή των Ελλήνων όπως και η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τους λοιπούς συναρμόδιους δημόσιους φορείς οργανώνει τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται. Οι εκδηλώσεις αυτές χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μέχρι το ποσό που προβλέπεται για το σκοπό αυτό στον προϋπολογισμό.

⁹ Νόμος 2430/1996 άρθρο 1-2 παρ 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ

3.1 Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Ε.Σ.Α.Ε.Α)

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες¹⁰ είναι ο τριτοβάθμιος κοινωνικοσυνδικαλιστικός φορέας του αναπηρικού κινήματος της χώρας.

Ιδρύθηκε το 1989 από οργανώσεις ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, προκειμένου να υπερασπιστεί θέματα κοινού ενδιαφέροντος για όλες τις κατηγορίες αναπηρίας και να αποτελέσει έναν ανεξάρτητο και ισχυρό φορέα εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους στην ελληνική Πολιτεία και κοινωνία. Σήμερα ο οργανισμός αυτός κατέχει επίσημα τη θέση του Κοινωνικού Εταίρου σε ζητήματα που αφορούν άμεσα ή έμμεσα στα άτομα με αναπηρία και αγωνίζεται για την προώθηση πολιτικών που συμβάλλουν στην πλήρη συμμετοχή στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

3.1.1 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΗ

Κυρίαρχο όργανο της Συνομοσπονδίας είναι το Πανελλαδικό Συνέδριο των Αντιπροσώπων των Ομοσπονδιών και Σωματείων της δύναμης της. Αυτό αποφασίζει για όλα τα ζητήματα που αφορούν την Συνομοσπονδία. Στην συνέχεια απαρτίζεται από το Γενικό Συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται κάθε τρία χρόνια από το Πανελλαδικό Συνέδριο. Είναι το καταστατικό όργανο που διοικεί τη Συνομοσπονδία και αποτελείται από τριάντα τρία (33) μέλη, εκ των οποίων τα δεκαεννιά (19) είναι άτομα με αναπηρία και τα δεκατέσσερα (14) είναι γονείς ατόμων με αναπηρία. Τέλος η Εθνική Συνομοσπονδία απαρτίζεται και από την Εκτελεστική Γραμματεία η οποία με την σειρά της εκλέγεται από το Γενικό Συμβούλιο και αποτελείται από έντεκα (11) μέλη. Τα μέλη αυτά είναι άτομα με

¹⁰ Ε.Σ.Α.Ε.Α, *Περιοδικό «θέματα αναπηρίας»*, τεύχος 1, Εκδόσεις Δεσμός, Μάιος –Ιούνιος 2005, (σσ.11-13).

αναπηρία καθώς και γονείς ατόμων με αναπηρία, όπως και το Γενικό Συμβούλιο. Η δικαιοδοσία της Εκτελεστικής Γραμματείας συνοψίζεται κυρίως στη εκτέλεση των αποφάσεων του Γενικού Συμβουλίου και κατά συνέπεια έχει την ευθύνη λειτουργίας της Συνομοσπονδίας.

3.1.2 Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ.

1) Σε εθνικό επίπεδο η Συνομοσπονδία αγωνίζεται για την προστασία και την προάσπιση των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, την αποδυνάμωση των κοινωνικών προκαταλήψεων και την καταπολέμηση των διακρίσεων που βιώνουν. Επιδιώκει την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ζωής και τη διασφάλιση συνθηκών αξιοπρεπούς διαβίωσης και πλήρους ένταξης στην κοινωνία.

Η Συνομοσπονδία έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός εθνικού πολιτικού πλαισίου για την αναπηρία με έμφαση την ανάδειξη της κοινωνικοπολιτικής διάστασης αυτής. Η πολιτική που ακολουθεί η Ελλάδα πρέπει να λάβει υπόψη της το κοινωνικό μοντέλο προσέγγισης της αναπηρίας, βάσει του οποίου η αναπηρία δεν πρέπει να ιδωθεί ως ατομικό αλλά ως κοινωνικό, συλλογικό ζήτημα. Οι περιορισμοί που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία δεν είναι απλώς συνέπεια των δικών τους ατομικών λειτουργικών περιορισμών αλλά συνέπεια της αδυναμίας της κοινωνίας να λάβει υπόψη της, τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των ατόμων αυτών.

Η Συνομοσπονδία προωθεί τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία συμμετέχοντας, μεταξύ άλλων, στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Γ'ΚΠΣ 2000-2006, στο Εθνικό Παρατηρητήριο Ατόμων με Αναπηρία, στο Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας, σε Επιτροπές Υπουργείων και σε Ομάδες Διοίκησης Έργων που σχετίζονται με την αναπηρία.

2) Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Συνομοσπονδία, συναισθανόμενη τη μεγάλη σημασία των αποφάσεων που παίρνονται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον αντίκτυπο αυτών στη ζωή των ατόμων με αναπηρία, πρωτοστάτησε στην ίδρυση μιας πραγματικά αντιπροσωπευτικής ευρωπαϊκής αναπηρικής οργάνωσης, του

Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, και αναγνώρισε την ανάγκη ενεργού συμμετοχής σε αυτό, το οποίο εκπροσωπεί τα άτομα με αναπηρία στο διάλογο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της ευρωπαϊκής Ένωσης και τις άλλες ευρωπαϊκές αρχές. Η Συνομοσπονδία έχοντας ως στόχο τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πολιτικού πλαισίου για την αναπηρία, επικεντρωμένο στην ισότητα των ευκαιριών και στην καταπολέμηση των διακρίσεων και όχι στην ιδέα που θέλει τα άτομα με αναπηρία παθητικούς αποδέκτες φροντίδας και φιλανθρωπίας, συμμετέχει σε ένα διευρυμένο δίκτυο επαφών με τα Εθνικά Συμβούλια Ατόμων με Αναπηρία των άλλων κρατών-μελών αλλά και των υπό ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση κρατών.

Τέλος, έχοντας σαν στόχο την σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των Εθνικών Συμβουλίων των Ατόμων με Αναπηρία του ευρύτερου γεωπολιτικού χώρου της Μεσογείου και των Βαλκανίων, το 1998 πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Επιτροπής Νοτίου Ευρώπης για την αναπηρία και το 2003 στην ίδρυση της Επιτροπής Συντονισμού των Αναπηρικών Κινημάτων Ελλάδας-Κύπρου.

3.2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ EQUAL: ΤΟ ΕΡΓΟ- ΠΡΟΚΛΗΣΗ

Αρχικά πριν αναφέρουμε οτιδήποτε άλλο ας δούμε τι είναι η κοινοτική πρωτοβουλία equal.¹¹ Η equal αποτελεί εργαλείο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση, χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και στοχεύει στην πειραματική εφαρμογή και διάδοση νέων τρόπων καταπολέμησης των διακρίσεων και της ανισότητας στον τομέα της απασχόλησης. Το Πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να στηρίζει τα άτομα από τον αποκλεισμό που διατρέχουν στην αγορά εργασίας.

Οι γενικοί στόχοι του Προγράμματος είναι:

- Η βελτίωση της απασχολησιμότητας μέσα από τη διευκόλυνση της πρόσβασης και επιστροφής στην αγορά εργασίας των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις.
- Η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος μέσα από τη βελτίωση της πρόσβασης στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης.
- Η ενίσχυση ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες μέσα από το συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.
- Η υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο.

Οι άμεσα λοιπόν επωφελούμενοι από το πρόγραμμα είναι οι ομάδες που βιώνουν τη διάκριση, την ανισότητα ή και τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας. Οι ομάδες αυτές μπορεί να είναι άτομα με ειδικές ανάγκες, γυναίκες, μετανάστες, πρόσφυγες, αποφυλακισμένοι.

Το Ελληνικό Πρόγραμμα της Κ.Π EQUAL έχει συνολικό προϋπολογισμό 141.251.103€ και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο όπως προαναφέραμε με 105.9382.847€ (ποσοστό 75%). Το ποσό που αντιστοιχεί στην Ελλάδα είναι 35.312.776€ (ποσοστό 25%).

Στο πλαίσιο λοιπόν του προγράμματος της Κ.Π EQUAL¹² η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, σε συνεργασία με 14 καταξιωμένους φορείς σε ολόκληρη την χώρα, ανέλαβε τον σχεδιασμό και την υλοποίηση (Ιανουάριος 2002-Μάρτιος 2005) του Έργου «ΠΡΟΚΛΗΣΗ-Διακρίβωση και

¹¹ Περιοδικό «Διακρίβωση και Καταπολέμηση των Διακρίσεων στην Απλή και Πολλαπλή τους μορφή που υφίστανται Άτομα με Αναπηρίες στην Αγορά Εργασίας», Τεύχος 1^ο (Σελίδα 3-20), Αθήνα 2004.

¹² ΕΣΑΕΑ, Περιοδικό «θέματα αναπηρίας», τεύχος 1, Εκδόσεις Δεσμός, Μάιος- Ιούνιος 2005,(σσ.22-25).

Καταπολέμηση των Διακρίσεων στην Απλή και Πολλαπλή τους μορφή που υφίστανται Άτομα με Αναπηρίες στην Αγορά Εργασίας». Το Έργο έχει ως κεντρικό άξονά του την ανίχνευση και καταπολέμηση των δυσκολιών πρόσβασης και παραμονής στην αγορά εργασίας που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία που βιώνουν απλές ή πολλαπλές διακρίσεις, και οι μητέρες παιδιών με αναπηρία (ομάδες στόχος του Έργου). Όσον αφορά στο ζήτημα των πολλαπλών διακρίσεων, το Έργο αναφέρεται στα άτομα με αναπηρία, τα οποία ανήκουν ταυτόχρονα σε μια ή περισσότερες από τις άλλες πληθυσμιακές ομάδες που υφίστανται διακρίσεις και ανισότητες, όπως είναι οι μετανάστες τα ανεξαρτημένα ή υπό απεξάρτηση άτομα.

Το Έργο υλοποιήθηκε από την Αναπτυξιακή Σύμπραξη ΠΡΟΚΛΗΣΗ την οποία συγκρότησαν φορείς που εκπροσωπούν τις ομάδες –στόχο του Έργου: ΕΣΑΕΑ-Συντονιστής Εταίρος ,Κέντρο Ερευνών σε Θέματα Ισότητας, ΟΑΕΔ, Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος.

Βασικές επιδιώξεις του Έργου «ΠΡΟΚΛΗΣΗ» ήταν:

- Η μελέτη και ανάδειξη των διακρίσεων στην απλή και πολλαπλή του μορφή και των ιδιαίτερων προβλημάτων που υφίστανται οι ομάδες –στόχος του Έργου σε σχέση με την αγορά εργασίας.

- Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση εργοδοτών και επαγγελματιών φορέων για τις ανάγκες και τις δυνατότητες των ατόμων που ανήκουν στις ομάδες στόχο, με σκοπό την άρση στερεοτύπων και προκαταλήψεων που αναπαράγουν τις απλές και πολλαπλές διακρίσεις.

- Η βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης στην πληροφόρηση- επικοινωνία, την κατάρτιση και απασχόληση με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

- Η προώθηση της συνεργασίας και δικτύωσης δομών και φορέων που εκπροσωπούν και υποστηρίζουν τις ομάδες στόχο του Έργου με σκοπό την επίτευξη αποτελεσματικής, ολοκληρωμένης και εξατομικευμένης στήριξης.

- Η κατάρτιση και προώθηση σε θέσεις εργασίας ατόμων από τις ομάδες στόχο.

Οι ανωτέρω επιδιώξεις συμπεριλήφθηκαν σε έναν μεγάλο αριθμό δράσεων και κινούνταν γύρω από τους 4 βασικούς άξονες :

Άξονας 1 < Έρευνα και Διακρίβωση των Διακρίσεων

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή αποτελεσματικών παρεμβάσεων με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης στην αγορά εργασίας των ατόμων με αναπηρία που υφίστανται απλές ή πολλαπλές διακρίσεις προϋποθέτει την έρευνα, μελέτη και παρακολούθηση των παραγόντων που εμποδίζουν την ισότιμη ένταξή τους στη αγορά εργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό ικανοποιήθηκε ένα χρόνιο αίτημα των ατόμων αυτών με την εκπόνηση μελέτης και τη διεξαγωγή 3 πανελλαδικών ερευνών (σε άτομα με αναπηρία, σε δομές στήριξης της απασχόλησης και εργοδότες) για την κατάσταση της απασχόλησης των ομάδων-στόχου. Η εκτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης (χαρακτηριστικά ομάδων-στόχου, επάρκεια υφιστάμενων υπηρεσιών, δομών και συστημάτων στήριξης, μορφές και βαθμοί διακρίσεων που υφίστανται οι ομάδες-στόχος, ρόλος των εργοδοτών και επαγγελματικών φορέων στην προώθηση της απασχόλησης ομάδων που υφίστανται διακρίσεις, κ.λ.π) ανέδειξε επιμέρους ζητήματα που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, προκειμένου να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα παρεμβάσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης των ομάδων-στόχου στην αγορά εργασίας.

Άξονας 2 < Παροχή Υποστήριξης

Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών ως υποστηρικτικών μέσων και ειδικότερα η ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών εργαλείων προσβάσιμων στα άτομα με αναπηρία διευκολύνουν την ένταξή τους στη Κοινωνία της Πληροφορίας (Παράρτημα Β), και διασφαλίζουν την πρόσβαση στην ενημέρωση και επικοινωνία τους σε σχέση με την αγορά εργασίας. Το Έργο ανέπτυξε σημαντικές και καινοτόμες δράσεις όπως: η ανάπτυξη συστήματος υποστήριξης για προσβάσιμη πλοήγηση από όλους με σκοπό την πληροφόρηση και επικοινωνία σε σχέση με την αγορά εργασίας και την πιλοτική λειτουργία του σημείου ενημέρωσης και πληροφόρησης στους χώρους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης των Δήμων Χολαργού Αττικής και Νεάπολης Θεσσαλονίκης, η πιλοτική ανάπτυξη και εφαρμογή περιβάλλοντος επαγγελματικής κατάρτισης με τη χρήση τεχνολογίας εικονικής πραγματικότητας και συσκευών εξατομικευμένης υποστήριξης και ασύρματης τεχνολογίας.

Άξονας 3 < Προώθηση και Ένταξη στην Αγορά Εργασίας.

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης προσβάσιμων στα άτομα με αναπηρία και προσανατολισμένων στις ιδιαίτερες ανάγκες τους συντελεί στη βελτίωση των δεξιοτήτων τους και διευκολύνει την προώθηση και ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Σε αυτό θα πρέπει να προστεθεί η δυνατότητα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, μέσα από την παροχή προγραμμάτων επιδοτούμενης απασχόλησης, τα οποία επιτυγχάνουν τη διασύνδεση της κατάρτισης με την αγορά εργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν 4 προγράμματα κατάρτισης για 50 άτομα με αναπηρία με σκοπό τη βελτίωση των δεξιοτήτων τους στη χρήση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, με την παράλληλη χρήση εκπαιδευτικών τεχνολογικών εφαρμογών που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια του Έργου. Με σκοπό την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας το Έργο παρείχε τη δυνατότητα σε 46 καταρτισθέντα άτομα να τοποθετηθούν σε θέσεις εργασίας για διάστημα 9 μηνών, με την επιπρόσθετη δυνατότητα παραμονής τους στην ίδια θέση για τα επόμενα 4 έτη.

Άξονας 4 < Καταπολέμηση των Διακρίσεων.

Θεμελιώδες ζήτημα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία και προϋποθέσει για συμπεριφορές και πρακτικές χωρίς διακρίσεις είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας. Κρίσιμη δε σημασία για την ένταξη στην αγορά εργασίας των ατόμων αυτών έχει η στάση των εργοδοτών, στην οποία πολλές φορές εμπεριέχονται στερεότυπα και προκαταλήψεις. Συνακόλουθα, δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης εργοδοτών και επαγγελματιών φορέων, ευρύτερου κοινού αλλά και φορέων που συμμετέχουν στο σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών απασχόλησης, συμβάλλουν σημαντικά στην προώθηση της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, επιχειρήθηκε η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εργοδοτών και επαγγελματιών φορέων σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία που βιώνουν απλή ή πολλαπλή διάκριση, τις δυνατότητές τους και τα οφέλη για την κοινωνία και την

οικονομία γενικότερα μέσα από την αξιοποίησή τους ως παραγωγικό δυναμικό. Παράλληλα οι καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης επιχείρησαν τόσο την ανάδειξη θεμάτων που στο ρόλο και στην κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων, ως σημαντικών παραγόντων στην προώθηση της απασχόλησης των ατόμων της ομάδας –στόχου, όσο και τη δημιουργία ενός Δικτύου Κοινωνικά Ευαισθητοποιημένων Εργοδοτών.

Τελειώνοντας θα λέγαμε ότι ο βασικός στόχος του έργου αυτού είναι να αντιμετωπίσει την ανεπάρκεια των μονοδιάστατων ρυθμίσεων και παρεμβάσεων που στην περίπτωση των ατόμων με αναπηρία αποδεικνύονται πολλές φορές αναποτελεσματικές για την κοινωνική τους ενσωμάτωση. Σε αυτή τη περίπτωση το Έργο ήρθε να αντιμετωπίσει τα κενά της υφιστάμενης νομοθεσίας, την απουσία ολοκληρωμένης στρατηγικής των κρατικών φορέων, καθώς και την αδράνεια και ενίοτε την αρνητική στάση της κοινωνίας των πολιτών στον εν λόγω τομέα.

3.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΕΤΙΑ 2006-2008

Σε αυτό το κεφάλαιο θα δούμε συνοπτικά τις 5 βασικές αρχές στις οποίες στηρίχτηκε η Συνομοσπονδία κατά το πρόγραμμα δράσης της για την τριετία 2006-2008. Το πανελλαδικό Συνέδριο συνέρχεται κάθε 3 χρόνια και μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί 6 συνολικά συνέδρια. Το 6^ο Συνέδριο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία διοργανώθηκε στην Αθήνα 9-12 Φεβρουαρίου 2006.

Παρακάτω λοιπόν αναφέρουμε τις βασικές αρχές περιληπτικά.

1^η) Η ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΖΗΤΗΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η ελληνική κοινωνία πρέπει να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να απολαμβάνουν πλήρως τα ανθρώπινα δικαιώματά τους, ατομικά-πολιτικά-κοινωνικά-οικονομικά, όπως αναγνωρίζονται από τις Διεθνείς Συμβάσεις, τη Συνθήκη της Ε.Ε. και το Σύνταγμα της χώρας.

2^η) ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ.

Η Ελλάδα έχει διανύσει ένα μακρύ δρόμο κατά τις τελευταίες δεκαετίες, από τη φιλοσοφία του πατερναλισμού για τα άτομα αυτά σε μια φιλοσοφία που ο έλεγχος για τη ζωή των ατόμων με αναπηρία ασκείται από τα ίδια τα άτομα με αναπηρία.

3^η) ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ.

Ο υφιστάμενος σχεδιασμός του περιβάλλοντος και των υπηρεσιών καλύπτει τις ανάγκες του «μέσου» χρήστη, δημιουργώντας εμπόδια και κατ' επέκταση συμβάλλει στην δημιουργία διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία.

4^η) ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΙΑ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΗ ΟΜΑΔΑ- ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.

Τα άτομα με αναπηρία αποτελούν μια ανομοιογενή ομάδα πληθυσμού, οι ανάγκες της οποίας διαφοροποιούνται ανάλογα με τη κατηγορία και τη βαρύτητα της αναπηρίας και μόνο οι πολιτικές που σέβονται και λαμβάνουν υπόψη τους αυτή την ανομοιογένεια μπορούν να λειτουργήσουν και να αποδώσουν.

5^η) ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ + ΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΔΡΑΣΗΣ= ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ.

Προκειμένου να επιτευχθεί ισότητα για τα άτομα με αναπηρία πρέπει το δικαίωμα για μη διακριτική μεταχείριση για λόγους αναπηρίας να συμπληρωθεί από το δικαίωμα απόλαυσης θετικών μέτρων που θα διασφαλίζουν την ανεξαρτησία και τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική ζωή.

Στην συνέχεια, αφού τελειώσαμε την αναφορά μας στις 5 βασικές αρχές που βασίζεται η Συνομοσπονδία, θα εξετάσουμε σε ποιους τομείς επικεντρώθηκε η πολιτική και κοινωνική παρέμβασή της.

A) Εκπαίδευση

Η ΕΣΑΕΑ έχει πλήρη επίγνωση των πολλαπλών ελλειμμάτων και προβλημάτων στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και στο πρόγραμμα δράσης της για τη χρονική περίοδο 2006-2008 θέτει ως ένα από τους βασικούς στόχους της, την εξάλειψή τους ή τη σοβαρή βελτίωσή τους. Δίνεται έμφαση ιδιαίτερα, στην επανεξέταση της εκπαιδευτικής νομοθεσίας η οποία καθιστά μη υποχρεωτική την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και επομένως μη υποχρεωτική και για το κράτος.

B) Απασχόληση

Στον τομέα της απασχόλησης η Εθνική Συνομοσπονδία για τη νέα τριετία έχει θέσει ως βασικές προτεραιότητες:

✓ την εφαρμογή του Ν. 3304/05 που ενσωματώνει τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ «για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία» στην ελληνική έννομη τάξη.

✓ την ψήφιση ενός ξεχωριστού νόμου ποσόστωσης και προστασίας των ατόμων με αναπηρία, δεδομένου ότι αποτελούν μια ιδιαίτερα ευάλωτη ομάδα πληθυσμού, οι ανάγκες της οποίας διαφοροποιούνται σε σχέση με τις άλλες κατηγορίες που προστατεύει ο Ν. 2643/98. Η ψήφιση ενός ξεχωριστού νόμου ποσόστωσης για τα άτομα αυτά μπορεί να δώσει λύση στο πρόβλημα της χρονοβόρας διαδικασίας που απαιτεί για την εφαρμογή του υφιστάμενου νόμου.

✓ την προτεραιότητα (αυξημένη μοριοδότηση) των ατόμων με αναπηρία, των μητέρων με παιδιά με αναπηρία και των γονέων που μεγαλώνουν παιδιά με αναπηρία σε μονογονεϊκές οικογένειες στην κάλυψη θέσεων μερικής απασχόλησης.

✓ τη λήψη ενεργών μέτρων πολιτικής με σκοπό την προστασία από την απόλυση των ατόμων με αναπηρία.

Γ) Ασφαλιστικό

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία κατά τη διάρκεια της τριετίας 2006-2008 θα συνεργαστεί με τους φορείς-μέλη της και θα συμβάλει στην προώθηση νομοθετικών ρυθμίσεων για καλύτερους όρους συνταξιοδότησης επιμέρους κατηγοριών αναπηρίας και για βελτιώσεις των παροχών από τα ασφαλιστικά ταμεία με έμφαση στα τεχνικά βοηθήματα.

Δ) Προσβασιμότητα

Στον τομέα της προσβασιμότητας των υποδομών, υπηρεσιών και αγαθών στους πολίτες με αναπηρία, η Συνομοσπονδία, λαμβάνοντας υπόψη την δυναμική που ήδη έχει αναπτυχθεί στη ελληνική κοινωνία και Πολιτεία κατά την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, θα αναπτύξει στο διάστημα 2006-2008 δράσεις γύρω από τους τρεις παρακάτω άξονες:

1. Πολιτεία

Στόχος είναι αφενός η αναθεώρηση και συμπλήρωση της υφιστάμενης νομοθεσίας που αφορά σε υποδομές, υπηρεσίες και προμήθειες αγαθών, για να διασφαλιστεί η υποχρέωση εφαρμογής των αρχών της προσβασιμότητας σε όλους τους τομείς και επίπεδα και αφετέρου η σύνταξη εθνικών σχεδίων δράσης κατά τομέα δραστηριοτήτων.

2. Φορείς-μέλη .

Στόχος είναι ο συντονισμός, η συστηματοποίηση και η υποστήριξη των δράσεων των Φορέων-μελών της ΕΣΑΕΑ για την προώθηση της προσβασιμότητας σε τοπικό επίπεδο, έτσι ώστε τα αιτήματα των αναπήρων πολιτών να φθάνουν στα κέντρα λήψεως αποφάσεων με ενιαία, συστηματοποιημένη και υλοποιήσιμη μορφή, αυξάνοντας τον βαθμό πίεσης προς την Πολιτεία και την αποτελεσματικότητα διεκδικήσεων του αναπηρικού κινήματος.

3. Πολίτης

Στόχος είναι η αφύπνιση του κάθε πολίτη σχετικά με την αναγκαιότητα διασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία και η συνειδητοποίηση από αυτόν του ρόλου και των ευθυνών που του αναλογούν στην οικοδόμηση της «κοινωνίας όλων των πολιτών», έτσι ώστε να υποστηρίξει αποτελεσματικά και συνειδητά την υλοποίηση των όποιων μέτρων και πολιτικών για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας έχει διεκδικήσει το αναπηρικό κίνημα και προωθήσει η Πολιτεία.

Τελειώνοντας αναφέρουμε ότι τίποτα από αυτά δεν έχει προς το παρόν υλοποιηθεί λόγω οικονομικών κυρίως λόγων παρόλο που έχουν περάσει κοντά 2 χρόνια από το σχέδιο δράσης της Εθνικής Συνομοσπονδίας.

3.4 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ Ε.Σ.Α.Ε.Α.

Περίθαλψη τρίτης κατηγορίας προσφέρεται σε εκατοντάδες πολίτες με βαριές αναπηρίες που φιλοξενούνται σε ιδρύματα. Αυτό δείχνει η επιτόπια έρευνα που έγινε σε 33 ιδρύματα πριν από ένα χρόνο από την ΕΣΑΕΑ. Η κατάσταση σήμερα στα ιδρύματα όχι μόνο δεν έχει αλλάξει αλλά σε κάποιες περιπτώσεις έχει χειροτερέψει.¹³

Η πλειονότητα των ιδρυμάτων που φιλοξενούν σήμερα εκατοντάδες πολίτες με αναπηρία στεγάζονται σε παλιά ή εντελώς ακατάλληλα κτίρια. Για παράδειγμα πάρα πολλά ιδρύματα στεγάζονται σε κτίρια που δεν προορίζονταν εξ' αρχής για τη φιλοξενία ατόμων με αναπηρία. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις ιδρυμάτων που πριν ήταν ξενοδοχεία. Το αποτέλεσμα είναι τέτοια κτίρια να μη διαθέτουν επαρκείς χώρους για τη μετακίνηση ατόμων με αναπηρία και να είναι επικίνδυνα. Πολλά έχουν πολύ μικρούς θαλάμους, μικρούς ανελκυστήρες, σκάλες χωρίς κουπαστές, τουαλέτες χωρίς τις απαραίτητες μπάρες.

Μεγάλος είναι ο αριθμός ιδρυμάτων που φιλοξενούν περισσότερα από 100 άτομα, ενώ υπάρχουν και ιδρύματα με σημαντικά μεγαλύτερο αριθμό ατόμων, όπως 150, 250 και 300. Αριθμοί που είναι απαγορευτικοί για την εύρυθμη λειτουργία ενός ιδρύματος αλλά και για την παροχή υποστήριξης προσαρμοσμένη στις ανάγκες ενός ατόμου.

Όσο για προσωπικούς, ιδιωτικούς χώρους, τέτοιοι δεν υπάρχουν. Σε πολλά ιδρύματα ο προσωπικός χώρος ενός πολίτη με αναπηρία που φιλοξενείται εκεί είναι το κρεβάτι του και μια καρέκλα. Μεγάλα προβλήματα δημιουργεί ακόμα στη σωστή λειτουργία των ιδρυμάτων η συνύπαρξη και περίθαλψη ατόμων διαφορετικών ηλικιών αλλά και διαφορετικών κατηγοριών αναπηρίας μέσα στο ίδιο ίδρυμα. Αυτό έχει ως συνέπεια να μην παρέχονται οι απαιτούμενες υπηρεσίες περίθαλψης.

Στη συνέχεια τεράστιες είναι οι ελλείψεις προσωπικού-νοσηλευτικού, βοηθητικού, επιστημονικού, στην πλειονότητα των ιδρυμάτων. Σε αρκετές περιπτώσεις οι ελλείψεις οφείλονται διότι οι οργανισμοί λειτουργίας των ιδρυμάτων είναι πάρα πολύ παλιοί και προβλέπουν πολύ μικρό αριθμό

¹³ Ε.Σ.Α.Ε.Α «Θέματα Αναπηρίας», Τεύχος 4^ο (Σελίδα 3-5), Αθήνα 2006.

προσωπικού ή δεν προβλέπουν νέες επιστημονικές ειδικότητες. Γι' αυτό το λόγο υπάρχουν ελλείψεις σε νοσηλευτικό προσωπικό αλλά και σε ειδικότητες όπως εργοθεραπευτές, λογοθεραπευτές, ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί.

Χαμηλής ποιότητας είναι όμως και οι υπηρεσίες που προσφέρουν τα ιδρύματα στους πολίτες με αναπηρία, όπως έδειξε η έρευνα της Συνομοσπονδίας. Πολύ λίγα ιδρύματα για παράδειγμα επιδιώκουν και ενισχύουν τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία σε προγράμματα εκπαίδευσης μέσα ή έξω από τα ιδρύματα. Ένας μικρός αριθμός διαθέτει εργαστήρια προ-επαγγελματικής και επαγγελματικής κατάρτισης, τα περισσότερα από τα οποία ξεκίνησαν να λειτουργούν στα πλαίσια ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Ωστόσο, με τη λήξη των προγραμμάτων τα εργαστήρια είτε σταμάτησαν να λειτουργούν είτε πλέον υπολειτουργούν. Στα περισσότερα λοιπόν ιδρύματα ο ελεύθερος χρόνος πηγαίνει χαμένος και τα άτομα απλώς παρακολουθούν τηλεόραση ή παραμένουν στα κρεβάτια τους.

Το συμπέρασμα που βγαίνει μετά από την έρευνα είναι ότι τα προβλήματα στα ιδρύματα επιδεινώνονται κάθε χρόνο εξαιτίας των χαμηλών χρηματοδοτήσεων τους από την Πολιτεία. Αυτό έχει ως συνέπεια να μη μπορούν να κάνουν ανακαινίσεις, να μη μπορούν να αντικαταστήσουν τον παλιό εξοπλισμό τους ή αυτός που έχουν να παραμένει ανεκμετάλλευτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

4.1 Άτομα με κινητικά προβλήματα στο Δήμο Ρεθύμνου

Αφού αναφερθήκαμε εκτενέστερα στα παραπάνω κεφάλαια και τελειώσαμε με τους ορισμούς, τους οργανισμούς και την νομοθεσία που προβλέπεται στην Ευρώπη και στην Ελλάδα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και ειδικότερα για τα άτομα με κινητική αναπηρία, θα συνεχίσουμε την αναφορά μας και θα περιοριστούμε στα όρια του Δήμου Ρεθύμνης.

Μελετώντας κανείς την περίπτωση αυτού του Δήμου σαν παράδειγμα ώστε να κατανοήσει και στην συνέχεια να διακρίνει την συμπεριφορά των πολιτών απέναντι στα άτομα με κινητική αλλά και κάθε είδους αναπηρία, θα διαπιστώσει ότι οι πολίτες απλά αδιαφορούν να κατανοήσουν την κατάσταση την οποία βρίσκεται κάποιος τόσο διαφορετικός από εκείνους.

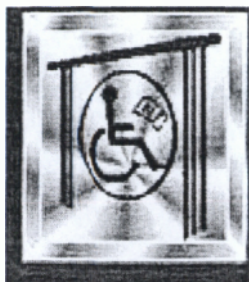
Τις περισσότερες φορές που χρηματοδοτούνται κάποια έργα ώστε να διευκολυνθεί η ζωή αυτών των ατόμων ή γίνονται κάποιες απαραίτητες τροποποιήσεις αναφύεται το ερώτημα: «Γιατί να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις και τα επιπλέον έξοδα για ένα τόσο μικρό ποσοστό του πληθυσμού;» Η απάντηση είναι απλή: το ουσιαστικό επίπεδο πολιτισμού στο οποίο έχει φθάσει μια κοινωνία, φαίνεται από το πώς μεταχειρίζεται τις μειονηφίες, ιδιαίτερα όταν βασίζεται στην αρχή της «ισότητας και δικαιοσύνης για όλους». Οι τροποποιήσεις προς όφελος των ανθρώπων αυτών είναι και οικονομικά χρήσιμες παρόλο που κάποιοι άνθρωποι αδυνατούν να το καταλάβουν. Εκείνοι που εργάζονται γίνονται οικονομικά ανεξάρτητοι, πληρώνουν φόρους και στηρίζουν τους γύρω τους αντί να τους απομυζούν.

Το γεγονός ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει πολλές φορές να νομοθετούνται, είναι λυπηρό. Για ότι θα έπρεπε να αποτελεί βασική ανθρώπινη ενέργεια σε μια τόσο σχετικά κλειστή κοινωνία όπως είναι το Ρέθυμνο, χρειάζεται πολλές φορές να ακολουθούνται διατάγματα που έχουν καθιερωθεί ή

αναγκαστικά πρέπει να καθιερωθούν. Όπως φαίνεται, πρέπει να εκπονηθούν νόμοι για να αποτρέψουν τον υποβιβασμό του ανθρώπου σε δούλο, σε πολίτη δεύτερης κατηγορίας ή σε απόκληρο, παρόλο που συχνά υποστηρίζεται πως οι αξίες και τα συναισθήματα δεν νομοθετούνται, όπως φαίνεται όμως όχι μόνο νομοθετούνται αλλά πολλές φορές ακόμα και η νομοθέτηση τους δεν είναι αρκετή.

Πρέπει λοιπόν όλοι οι άνθρωποι και με τη σειρά τους, οι κάτοικοι του Δήμου Ρεθύμνης δείχνοντας ελάχιστη καλή θέληση να καταλάβουν ότι και οι άνθρωποι με κινητικά προβλήματα αλλά και με κάθε είδους αναπηρία έχουν δικαιώματα. Αν τους παρασχεθούν τα δικαιώματα αυτά, θα γίνουν, όπως όλοι οι άλλοι, εφ' όρου ζωής υπεύθυνοι για τις πράξεις τους. Έχουν το δικαίωμα να ζήσουν ανάμεσά τους με τον πιο άνετο, δημιουργικό και ικανοποιητικό τρόπο, μέσα στη ελευθερία, τη χαρά και την αδιάκοπη ανάπτυξη. Έχουν το δικαίωμα να εργάζονται στο επάγγελμα της επιλογής τους, ανάλογα με τις ικανότητές τους. Επειδή δεν απαιτούν κάποια ιδιαίτερη εκτίμηση, δεν θα πρέπει να αναγκάζονται να είναι ικανότεροι και να αποδεικνύουν συνεχώς την αξία τους, περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο. Αυτό που χρειάζονται είναι ισότιμη μεταχείριση και ευκαιρίες, που θα τους επιτρέψουν να ζουν με ισότιμη αξιοπρέπεια.

Στην συνέχεια της εργασίας μας θα αναφέρουμε τους φορείς που εργάζονται για τα άτομα με αναπηρία στο Δήμο Ρεθύμνου και στο τι προσφέρει καθένας από αυτούς με τη σειρά του.

4.2 ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ Ν. ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Το Σωματείο Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Νομού Ρεθύμνης¹⁴, είναι πρωτοπαθμιοσ κοινωνικο-συνδικαλιστικός φορέας. Αποτελείται από το Δ.Σ το οποίο είναι 9μελές και η χρηματοδότηση του πραγματοποιείται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εκπροσωπείται ακόμα και στην Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία. Σήμερα αριθμεί περίπου 960 μέλη.

Είναι ένα πολύ ζωντανό και σημαντικό σωματείο για το Νομό Ρεθύμνου, το οποίο στην δεκάχρονη πορεία του βρίσκεται συνέχεια στην επικαιρότητα με τη συνδικαλιστική και κοινωνική του δράση, με τις δραστηριότητες και τις εκδηλώσεις του. Μελετά, προβάλλει συστηματικά και σωστά όλα τα προβλήματα που απασχολούν τα ΑμεΑ του Νομού Ρεθύμνου και αγωνίζεται για την επίλυσή τους. Αγωνίζεται κατά των κοινωνικών προκαταλήψεων προβάλλοντας τις νέες αντιλήψεις για την αναπηρία.

Σαν οργανωμένο σωματείο ενημερώνει συχνά την κοινή γνώμη για όλα τα θέματα που κατά καιρούς το απασχολούν, συμβάλλοντας στην αλληλοαποδοχή των ΑμεΑ με το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο, αναδεικνύοντας τις «ανάπηρες» πλευρές της κοινωνίας μας οι οποίες δημιουργούν αρνητικές διακρίσεις και αποκλεισμούς. Με την ίδρυση του σωματείου τα άτομα με αναπηρία απέκτησαν δική τους φωνή καθώς πριν από αυτήν μιλούσαν για αυτούς μονάχα κάποιοι ειδικοί ή δήθεν ειδικοί.

Μέλη του σωματείου γίνονται τα άτομα με αναπηρία ανεξάρτητος φύλου, που κατοικούν στο Νομό Ρεθύμνου. Σκοπός του σωματείου είναι η οργάνωση των ΑμεΑ και η μελέτη, προβολή, εισήγηση, και επίλυση θεμάτων και προβλημάτων που τα απασχολούν.

¹⁴ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΗΣ, ΑΡ.ΠΡΩΤΟΚΟΛΟΥ 61, 8/6/2004.

Οι υπηρεσίες που προσφέρονται είναι οι εξής:

- 1) Ενημέρωση για την υπάρχουσα ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία.
- 2) Παροχή πληροφοριών και συμβουλών.
- 3) Συμμετοχή στην επιτροπή του Ν. 2643/98 για τις τοποθετήσεις των μελών του σε θέσεις εργασίας.
- 4) Πληροφόρηση όσον αφορά την ασφαλιστική κάλυψη των Ατόμων με Αναπηρία.
- 5) Πληροφόρηση για τα βοηθήματα που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 6) Έλεγχος των κυβερνητικών οργανώσεων για τη σωστή εφαρμογή της υπάρχουσας ελληνικής νομοθεσίας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- 7) Πολιτιστικές, κοινωνικές και αθλητικές δραστηριότητες.
- 8) Δανειστική βιβλιοθήκη και βιβλιοθήκη ομιλούντων βιβλίων σε κασέτες για τυφλούς.
- 9) Πραγματοποίηση κάθε χρόνο στις 3 Δεκέμβρη ημέρα εθελοντικής αιμοδοσίας .Με σκοπό την φύλαξη του αίματος στην τράπεζα την οποία διαθέτει και παρέχει στα μέλη της όταν τυχόν το χρειαστούν.

Αυτές λοιπόν είναι οι αρμοδιότητες και ο ρόλος του Σωματίου το οποίο εργάζεται συνεχώς, οργανώνει εκδηλώσεις και γενικά φροντίζει για τα άτομα που το έχουν ανάγκη. Παρακάτω θα παρουσιάσουμε ένα από τα σημαντικότερα πράγματα που με το κόπο του διεκδίκησε για το καλό των ατόμων με κινητικά προβλήματα.

4.3 ΕΝΑ «ΛΕΥΚΟ ΤΑΞΙ» ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Στις 14/7/2006 στην πόλη του Ρεθύμνου πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια σε ένα ταξί διαφορετικό από αυτό που συνηθίζει να πέφτει συχνά το μάτι μας. Ένα ταξί που δεν μπορεί να εξυπηρετήσει όλους τους δημότες, μόνο και μόνο επειδή προορίζεται για μια ξεχωριστή ομάδα ατόμων και για εκείνους είναι πάρα πολύ χρήσιμο.

Πρόκειται για ένα ταξί mini bus όπως μπορούμε να δούμε και στις φωτογραφίες που ακολουθούν, το οποίο είναι ειδικά κατασκευασμένο για τις μετακινήσεις των ατόμων με κινητικές αναπηρίες, όπου με τη βοήθεια ενός ειδικού μηχανισμού, τα άτομα αυτά έχουν τη δυνατότητα να επιβιβαστούν στο αμάξι με το αναπηρικό καροτσάκι. Το ταξί θα λειτουργεί σαν τα κανονικά ταξί, καθώς υπάρχει ταξίμετρο και οι επιβάτες θα πληρώνουν για τη διαδρομή που θα διανύουν. Όσον αφορά στη χωρητικότητα του, μπορεί να μεταφέρει 3 άτομα σε αναπηρικά καροτσάκια και τους συνοδούς τους αν υπάρχουν. Το ταξί που βρίσκεται εδώ και ένα χρόνο στη πόλη του Ρεθύμνου είναι το μοναδικό σε όλη τη Κρήτη.

Το διεκδίκησε το Σωματείο Ατόμων με Αναπηρία του Δήμου Ρεθύμνης, ο πρόεδρος λοιπόν του Σωματείου κ. Δ. Τσαχάκης, αναφερόμενος στην απόκτηση του Λευκού Ταξί, εμφανίστηκε ικανοποιημένος εκφράζοντας την πεποίθησή του ότι θα υπάρξουν και άλλου τέτοιου είδους ενέργειες από την Πολιτεία. «Είμαστε απόλυτα ικανοποιημένοι», δήλωσε ο πρόεδρος του Σωματείου, «γιατί πραγματικά ήταν ένα όραμα 9 χρόνων η απόκτηση ενός τέτοιου ταξί, για να εξυπηρετεί τις ανάγκες μετακίνησης των ατόμων με κινητικές αναπηρίες. Το όραμα αυτό γίνεται πραγματικότητα. Πήραμε αυτό το όχημα από τα Ολυμπιακά ακίνητα, με τη συμβολή αρχών και φορέων του τόπου. Η εταιρεία TIM ανέλαβε τη βαφή του αυτοκινήτου και έχει αναλάβει και το σέρβις. Το ταξί θα λειτουργεί όπως και τα κανονικά και πληροί όλες τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος. Θα εξυπηρετεί κυρίως το Ρέθυμνο, αλλά καθώς δεν υπάρχει άλλο στο νησί θα εξυπηρετούνται και οι υπόλοιποι νομοί». ¹⁵Για το ίδιο θέμα ο βουλευτής Ρεθύμνου κ. Μανόλης Όθωνας υποστήριξε τα ακόλουθα.

¹⁵ ΡΕΘΥΜΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ «ΕΝΑ ΛΕΥΚΟ ΤΑΞΙ», ΑΘΗΝΑ ΗΛΙΑΚΗ (ΣΕΛΙΔΑ 9-11), 23/6/2006.

« Εγκαινιάστηκε το Λευκό Ταξί, ένα απαραίτητο όχημα που θα βοηθήσει και θα ανακουφίσει συνανθρώπους μας που έχουν ανάγκη από την στήριξη όλων μας. Η σύγχρονη κοινωνία, η κοινωνία του Ρεθύμνου έχει ακόμη πολύ δρόμο να διανύσει μέχρι να συμβάλλουμε όλοι ώστε να αισθανθούν αυτοί οι συμπολίτες μας μάχιμοι και ισότιμοι απέναντι στα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Η σημερινή πράξη δεν έχει χαρακτήρα φιλανθρωπίας, κανείς δεν χαρίζει τίποτα σε κανέναν, αντίθετα αποτελεί πρότυπο σύγχρονων κοινωνικών δομών.

Η διεκδίκηση του οχήματος αυτού είναι πολύ σημαντική για την πόλη μας, με την απόκτησή του χάρηκαν όλοι οι πολίτες, αλλά περισσότερο εκείνοι που το έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Η χαρά τους δυστυχώς διήρκεσε λίγο, ίσως μόνο την ημέρα των εγκαινίων γιατί το ταξί βρίσκεται πολύ απλά αραγμένο μέσα σε ένα παρκινγκ. Η χαρά, τα όνειρα ακόμα και τα ταξίδια που είχαν φανταστεί τα άτομα με κινητική αναπηρία μέσα από την απόκτηση αυτού του οχήματος, τώρα βρίσκονται δυστυχώς «παρκαρισμένα», μόνο και μόνο επειδή η Πολιτεία στην οποία στηρίζονται δεν τους παραχωρεί έναν οδηγό. Δεν προβλέπεται από το Δήμο και στη συνέχεια από κανέναν φορέα που είναι υπεύθυνος η πρόσληψη ενός ατόμου το οποίο θα οδηγεί το ταξί και θα εξυπηρετεί αυτά τα άτομα. Έτσι λοιπόν η συνεχή προσπάθεια που καταβάλλει το Σωματείο είναι ανώφελη. Γεννιέται λοιπόν το ερώτημα «Όταν μπροστά σε μια τόσο σημαντική απόκτηση αδιαφορεί ο Δήμος, η Νομαρχία και κάθε φορέας που είναι υπεύθυνος, ένας απλός πολίτης τι παράδειγμα θα πάρει»;

4.4 ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Στον παρακάτω πίνακα θα παρουσιάσουμε τα προσβάσιμα και μη
Προσβάσιμα κτίρια του Δήμου Ρεθύμνης.

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΑ	ΜΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΔΗΜΟΣ	ΟΠΑΔ
ΔΕΗ	ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
ΟΤΕ	ΣΧΟΛΕΙΑ
ΔΕΥΑΡ	ΜΟΥΣΕΙΑ
ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΚΔΑΥ
ΙΚΑ	
ΟΑΕΔ	ΩΔΕΙΟ
Δ/ΝΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	
ΚΕΠ	
Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ	
ΕΛΤΑ	
ΛΙΜΑΝΙ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	
ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ	ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ

Μερική πρόσβαση: Δικαστικό μέγαρο. Πανεπιστήμιο, Δ/νση Πολεοδομίας, κάστρο Φορτέτσας.

Σύμφωνα λοιπόν με το παραπάνω πίνακα υπάρχουν κτίρια στο δήμο που θεωρούνται προσβάσιμα, άλλα που είναι λιγότερο προσβάσιμα και η τρίτη κατηγορία εκείνων των κτιρίων που δεν διαθέτουν ούτε τις στοιχειώδεις υποδομές.

Κάνοντας όμως στην συνέχεια μια έρευνα αρχικά στα προσβάσιμα κτίρια και λέγοντας προσβάσιμα εννοούμε, ότι είναι με τέτοιο τρόπο χτισμένα ώστε να μπορεί ένα άτομο με αναπηρία να εξυπηρετηθεί μόνο του, θα παρατηρήσουμε ότι δεν υπάρχει σεβασμός σε δυο βασικές έννοιες :

A) Καταπολέμηση των διακρίσεων.

B) Σεβασμός – Αλληλοκατανόηση.

Με τον όρο «Καταπολέμηση των Διακρίσεων», όπως προαναφέραμε στην αρχή της εργασίας μας θεωρείται η ικανότητα ενός ατόμου του οποίου είτε η φύση είτε κάποιο ατύχημα έδωσε κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά σε οποιαδήποτε στιγμή της ζωής του να μπορεί να ζει, να εργάζεται, να κινείται και τέλος να ονειρεύεται για τη ζωή του σαν όλους τους συνανθρώπους του. Στα κτίρια λοιπόν αυτά που θεωρούνται προσβάσιμα αλλά και τα λιγότερο προσβάσιμα η διάκριση είναι εμφανή.

Οι πόρτες της εισόδου συνοδεύονται πάντα από μια έντονη και χαρακτηριστική «ταμπελίτσα», μια «ταμπελίτσα» που κατευθείαν δίνει έμφαση στην διαφορετική αντιμετώπιση αυτών των ατόμων. Για παράδειγμα στο κτίριο της Νομαρχίας και της Στρατολογίας η είσοδος συνοδεύεται με το εξής : «Προσοχή για Άτομα με Αναπηρία», ενώ θα μπορούσε να υπάρχει μια είσοδος κατασκευασμένη με τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετεί και τους κινητικά ανάπηρους και όχι μόνο τους κινητικά ανάπηρους. Δηλαδή η είσοδος να είναι διαμορφωμένη έτσι ώστε να μπορεί να κυλήσει αναπηρικό καροτσάκι και να μην χρειάζεται ειδική είσοδος γιατί με αυτόν τον τρόπο δίνουμε έμφαση όπως είπαμε στην διαφορετική αντιμετώπιση των ατόμων αυτών.

Στο ασανσέρ της Νομαρχίας, που πριν 2 χρόνια κατασκευάστηκε γιατί πριν δεν υπήρχε καμία περίπτωση να προσέλθουν τα άτομα με αναπηρία στους 2 παραπάνω ορόφους της Νομαρχίας όπου και λειτουργούν τα περισσότερα

γραφεία, το ασανσέρ συνοδεύεται με την εξής σημείωση: «Εδικό για Άτομα με Αναπηρία». Αυτές λοιπόν οι προειδοποιήσεις όπως και πολλές άλλες που δεν αναφέρθηκαν θα μπορούσαν να μην υπάρχουν ή έστω να είναι πιο διακριτικές, γιατί όπως προαναφέραμε τονίζουν αντί να εξαλείφουν την διάκριση.

Από την άλλη μεριά η έννοια «Σεβασμός και Αλληλοκατανόηση» εκλείπει από την συμπεριφορά των περισσοτέρων πολιτών. Τις περισσότερες φορές οι ειδικές θέσεις παρκαρίσματος, παρόλο που είναι ελάχιστες στην πόλη, είναι πιασμένες από συνανθρώπους τους οι οποίοι δεν δείχνουν την σχετική κατανόηση που θα έπρεπε. Στις ειδικές μπάρες ή στους κατάλληλα γι' αυτούς διαμορφωμένους δρόμους και πεζοδρόμια τις περισσότερες φορές είναι παρκαρισμένα αυτοκίνητα, γεγονός που εμποδίζει την εύκολη και ασφαλή μετακίνησή τους. Τέλος, κάποιες από τις πόρτες που υπάρχουν στις εισόδους που προορίζονται για τα άτομα αυτά όταν δεν είναι κλεισμένες από αυτοκίνητα, είναι κλεισμένες με λουκέτο από τις ίδιες τις υπηρεσίες και τα καταστήματα.

Ανακεφαλαιώνοντας, στην πόλη του Ρεθύμνου οι περισσότερες δημόσιες υπηρεσίες δεν είναι προσβάσιμες στα ΑμεΑ, όπως Νομαρχία, Δημαρχείο, περιφερειακή διοίκηση, δημοτικές επιχειρήσεις, η εφορεία, τα δικαστήρια και τέλος τα εκπαιδευτήρια Α' βαθμίας και Β' θμιας εκπαίδευσης. Ακόμα και οι υπηρεσίες οι οποίες κατεξοχήν απευθύνονται σε ΑμεΑ, όπως η πρόνοια και το υγειονομικό είναι απροσπέλαστες πάρα το γεγονός ότι τα κτίρια αυτά έχουν μεταστεγαστεί πρόσφατα. Τα πεζοδρόμια της πόλης είναι και αυτά απροσπέλαστα, δεν υπάρχουν ράμπες αλλά και στα σημεία που υπάρχουν είναι ακατάλληλες και επικίνδυνες. Ακόμα οι προσθήκες καταστημάτων και η κατάληψη των πεζοδρομίων από τραπεζοκαθίσματα και εμπορεύματα τα καθιστούν απροσπέλαστα. Αυτή η εικόνα λοιπόν χαρακτηρίζει μια πόλη που παρόλο που χαρακτηρίζεται και είναι τουριστική, καθώς φιλοξενεί χιλιάδες ανθρώπους το καλοκαίρι και όχι μόνο, αδυνατεί να φιλοξενεί τους κινητικά ανάπηρους πολίτες της αλλά και τους κινητικά ανάπηρους που την επιλέγουν για να περάσουν τις διακοπές τους. Στην συνέχεια βλέπουμε χαρακτηριστικές φωτογραφίες σύμφωνα με όσα αναφέραμε παραπάνω.

4.5 ΘΕΣΕΙΣ ΠΑΡΚΑΡΙΣΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Το σωματείο Ατόμων με Αναπηρία του Δήμου Ρεθύμνης ανακοίνωσε σε εφημερίδα έπειτα από απόφαση της Νομαρχίας , θέσεις πάρκινγκ που δημιούργησε ο Δήμος σε συνεργασία με το σωματείο με σκοπό να διευκολύνει την στάθμευση των ατόμων μέσα στην πόλη. Η κατάληψη των θέσεων αυτών από οποιοδήποτε άλλο αυτοκίνητο υπόκειται σε κυρώσεις από την Δημοτική Αστυνομία. Οι θέσεις λοιπόν είναι οι παρακάτω¹⁶:

- Μια θέση μπροστά στη Νομαρχία.
- Μια θέση μπροστά στο Δημαρχείο, μέσα στο δημοτικό πάρκινγκ.
- Μια θέση μπροστά στην είσοδο του Νοσοκομείου.
- Μια θέση έξω από τον ΟΑΕΔ.
- Μια θέση στις διοικητικές υπηρεσίες του ΙΚΑ
- Μια θέση απέναντι από τις υγειονομικές υπηρεσίες του ΙΚΑ.
- Μια θέση απέναντι από το ΚΕΠ της Νομαρχίας.
- Μια θέση έξω από το διαγνωστικό κέντρο «Εγκέφαλος».
- Μια θέση στη πλατεία Αγνώστου Στρατιώτη.
- Μια θέση στη πλατεία Μητροπόλεως.
- Μια θέση στη Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας.
- Μια θέση στο λιμάνι της πόλης.
- Μια θέση στο κεντρικό πάρκινγκ της πόλης με μειωμένο αντίτιμο.

Δικαίωμα απόκτησης του ειδικού αυτοκόλλητου σήματος έχουν τα άτομα με κινητική αναπηρία 80% και άνω, το προμηθεύονται από την Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας ή από το σωματείο ΑμεΑ Ν. Ρεθύμνης. Όπως προαναφέραμε, ο Δήμος σε συνεργασία με το σωματείο δημιούργησε τις προαναφερόμενες ειδικές θέσεις στάθμευσης και στοχεύει στο γεγονός ότι οι οδηγοί που δεν έχουν δικαίωμα στάθμευσης στις παραπάνω θέσεις θα σεβαστούν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία, δεδομένου ότι τα άτομα αυτά δεν έχουν άλλο τρόπο μετακίνησης παρά μόνο το αυτοκίνητό τους.

¹⁶ ΡΕΘΥΜΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ «ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ», ΜΑΡΙΑ ΑΡΧΟΝΤΑΚΗ (ΣΕΛΙΔΑ 6-8), 6/12/005.

4.6 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Η Διεύθυνση Υγείας και πρόνοιας αποτελεί έναν ακόμα φορέα που υπάρχει στο Ρέθυμνο και φροντίζει για όλα τα ΑμεΑ. Εμείς με τη σειρά μας θα εξετάσουμε τι παρέχει στην κατηγορία των ατόμων που εξετάζουμε.

Η Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας είναι Ν.Π.Δ.Δ αποτελείται από 8 τμήματα, το καθένα έχει ξεχωριστή αρμοδιότητα και η χρηματοδότηση της γίνεται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Κάθε άτομο που πάσχει από κινητική αναπηρία μπορεί να απευθύνεται στην Διεύθυνση, αν και το μεγαλύτερο ποσοστό που εισέρχεται είναι συνήθως ανασφάλιστοι πολίτες οι οποίοι ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία. Στην συνέχεια θα δούμε με τι μέσα η Διεύθυνση βοηθάει τα άτομα με κινητική αναπηρία.

A) Χορήγηση Ορθοπεδικών Ειδών και Επιστημονικών Βοηθημάτων.

Η διεύθυνση μετά την ολοκλήρωση μιας συγκεκριμένης διεργασίας που χρειάζεται, παρέχει στα άτομα με αναπηρία ορθοπεδικά είδη που τυχόν χρειάζεται ή επιστημονικά βοηθήματα. Βασικοί δικαιούχοι είναι: κινητικά ανάπηροι, ανάπηροι πολέμου, ανάπηροι Στρατιωτικοί ακόμα ασφαλισμένοι Δημοσίου-ΙΚΑ – Τ.Ε.Β.Ε.Ε- ΟΓΑ- Π.Ι.Κ.Π.Α. Το αρμόδιο άτομο χρειάζεται να συμπληρώσει μια αίτηση που θα αναγράφει τα πλήρη στοιχεία του και να καταθέσει και μια ιατρική γνωμάτευση, όπου θα αναγράφεται η πάθησή του και το είδος του μηχανήματος που έχει ανάγκη.¹⁷

B) Χορήγηση Επιδόματος Κανσίων.

Οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ένα άτομο με κινητική αναπηρία, ώστε να λάβει το επίδομα αυτό είναι:

1. Ανάπηροι με κινητική αναπηρία των κάτω άκρων με ποσοστό 80% και άνω, ή ακρωτηριασμό και των δυο ποδιών.
2. Ιδιοκτησία ΙΧ επιβατηγού αυτοκινήτου που εισήχθη με απαλλαγή τέλους ταξινόμησης.

Ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει και εδώ να συμπληρώσει μια σχετική αίτηση, να έχει αντίγραφο της απόφασης ατελούς εισαγωγής της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής, από την οποία με βεβαίωση της ίδιας θα προκύπτει η απαλλαγή τέλους ταξινόμησης. Ακόμα το άτομο θα πρέπει να έχει τη γνωμάτευση της

¹⁷ Νόμος 1324/1949 Άρθρο 3 παρ 2.

Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Αρχής (Π.Υ.Ε), η οποία να ορίζει σαφώς ότι ο ενδιαφερόμενος έχει κινητική αναπηρία των δύο κάτω άκρων με ποσοστό 80% και πάνω ή ακρωτηριασμό και των δύο άκρων. Τέλος χρειάζεται μια υπεύθυνη δήλωση με την οποία θα δηλώνει, ότι κατέχει και χρησιμοποιεί αυτοκίνητο που έχει εισάγει ατελώς και ότι στην συνέχεια θα αναφέρει στην υπηρεσία κάθε μεταβολή, η οποία θα συνεπάγεται τη διακοπή επιδόματος καυσίμων, όπως θάνατος δικαιούχου, πώληση αυτοκινήτου ή ολοκληρωτική καταστροφή του. Ο χρόνος ισχύος της παροχής ορίζεται στα 2-5 έτη με την ισχύ της γνωμάτευσης της υγειονομικής επιτροπής.¹⁸

Γ) Χορήγηση μηνιαίου Στεγαστικού Επιδόματος.

Χορήγηση αυτού του επιδόματος δικαιούνται μονάχα άτομα με κινητική αναπηρία που είναι ανασφάλιστα .Για τη συνδρομή του στεγαστικού επιδόματος χρειάζεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία θα αναφέρεται ότι είναι ανασφάλιστος και δεν παίρνει επίδομα ή σύνταξη από το Δημόσιο ή άλλο Ασφαλιστικό Οργανισμό ή οποιαδήποτε άλλη πηγή ημεδαπής ή αλλοδαπής και ότι έχει ή στερείται εισοδήματος προερχόμενο από εργασία ή από οποιαδήποτε άλλη πηγή όπως ενοίκια. Επίσης θα αναφέρεται ότι κατά τα 2 τελευταία χρόνια είναι μόνιμος κάτοικος της περιοχής όπου διαμένει και ότι λαμβάνει την υποχρέωση να ειδοποιήσει αμέσως την υπηρεσία από τη στιγμή που εγκαταλείπεται οριστικά και για οποιοδήποτε λόγο ο μισθωμένος χώρος. Απαραίτητο είναι επίσης το μισθωτήριο συμβόλαιο και το εκκαθαριστικό εφορείας αν υποβάλλεται ή δήλωση φόρου εισοδήματος ή βεβαίωση περί μη υποβολής.

Αυτά λοιπόν είναι τα επιδόματα που παρέχει η Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας στους κινητικά ανάπηρους. Ακόμα τους παρέχει κάρτα αναπηρίας για τα μεταφορικά μέσα, ώστε να πληρώνουν μισό εισιτήριο και βιβλιάρια ανασφαλιστών, το οποίο δικαιούνται εκείνοι που δεν έχουν τις προϋποθέσεις για ασφαλιστικό ταμείο και μπορούν να το χρησιμοποιήσουν μόνο σε κρατικά νοσοκομεία.

¹⁸ Νόμος 1882/1990 ΑΡΘΡΟ 5 ΠΑΡ.78

Όλα αυτά χρειάζεται για να τα λάβουν τα άτομα μια σειρά από σχετικά έντυπα αλλά γι' αυτούς είναι πολύ χρήσιμα και ένας τρόπος να καταλάβουν ότι έστω και λίγο το κράτος φροντίζει γι' αυτούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
 ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
 2006

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
Βαριά Νοητικά Καθυστερημένοι			
Α) Εφόσον δεν λαμβάνουν για την ίδια αιτία κάποια παροχή από οποιαδήποτε άλλη πηγή ημεδαπής ή αλλοδαπής.	115	115	117
ΠΑΣΧΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ	14	14	14
Α.Ι.Δ.Σ	2	2	2
ΑΙΜΟΡΡΟΦΙΛΙΑ	5	5	5
ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΑΝΑΠΗΡΟΙ Ανασφάλιστα και έμμεσα ασφαλισμένα άτομα με βαριές αναπηρίες (ενοποιημένο πρόγραμμα βαριάς αναπηρίας με ποσοστό 67% και άνω).	268	272	273
ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ : Στα άτομα που πάσχουν από κινητική αναπηρία Κάτω Άκρων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω ή Ακρωτηριασμό και των Δυο Ποδιών.	27	27	27
ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ			
ΕΠΙΔΟΜΑ ΠΑΡ/ΚΩΝ-ΤΕΤΡ/ΚΩΝ	20	22	21

Παραπάνω βλέπουμε έναν πίνακα ο οποίος περιέχει στατιστικά στοιχεία για τις διάφορες κατηγορίες ΑμεΑ που είναι εγγεγραμμένοι στη Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας η οποία και διατηρεί τον παραπάνω πίνακα. Σύμφωνα με την Διεύθυνση Υγείας ο πίνακας ανανεώνεται όσο είναι δυνατόν ανά 4 μήνες και η τελευταία καταμέτρηση έγινε τον Οκτώβριο του 2006. Οι κινητικά ανάπηροι (παρ/κοι-τετρ/κοι), σύμφωνα με το πίνακα ανέρχονται το Φεβρουάριο του 2006 στους 268 και παρουσιάζουν έως τον Οκτώβριο του 2006 μια αύξηση κατά 6 άτομα.

Στην συνέχεια παρατίθενται ο αριθμός των ατόμων που λαμβάνουν τα επιδόματα που αναφέραμε παραπάνω. Όπως βλέπουμε, το επίδομα των καυσίμων λαμβάνουν σταθερά από τον Φεβρουάριο έως και τον Οκτώβριο 27 άτομα. Στεγαστική συνδρομή δεν λαμβάνει κανένα άτομο ενώ επίδομα το οποίο λαμβάνουν παρ/κά και τετρ/κά άτομα χορηγείται σε 20 άτομα τον Φεβρουάριο και σε 21 τον Οκτώβριο. Αυτό που αξίζει να προσέξουμε είναι ότι τα άτομα που είναι εγγεγραμμένα είναι πολλά και τα επιδόματα λαμβάνουν ελάχιστα από αυτά. Στο σύνολο τους τα άτομα που λαμβάνουν οποιοδήποτε επίδομα είναι 47 τον Φεβρουάριο και μετά από παρέλευση 7 μηνών τα άτομα που λαμβάνουν ανέρχονται στα 48.

4.7 Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΟΑΕΔ

Ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), είναι το κύριο όργανο εφαρμογής της κυβερνητικής πολιτικής για την απασχόληση, αποτελεί σημείο αναφοράς των ανέργων, των εργοδοτών, των εργαζομένων για της εφαρμογή της πολιτικής απασχόλησης. Αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Είναι διοικητικά αυτόνομος οργανισμός και διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο και διοικητή ο οποίος προεδρεύει του συμβουλίου.

Ο ΟΑΕΔ λοιπόν με τη σειρά του αρχικά εκδίδει Κάρτα Αναπηρίας ύστερα από απόφαση της Α' βάρθμιας υγειονομικής Επιτροπής ΙΚΑ σε όλους τους ανάπηρους αφού πρώτα ορίζεται ποσοστό αναπηρίας του ατόμου πάνω από 50%, αρκεί στη γνωμάτευση να μην αναφέρεται ότι το άτομο είναι ανίκανο για οποιαδήποτε εργασία. Η κάρτα ανανεώνεται κάθε μήνα αυτόματα έως ότου το άτομο βρει δουλειά.

Στην συνέχεια ανά τακτά χρονικά διαστήματα ο ΟΑΕΔ ανακοινώνει την κατάρτιση επιδοτούμενων σεμιναρίων και υποχρεώνει την πρόσληψη 1-2 ατόμων που ανήκουν στην συγκεκριμένη κοινωνικά ευπαθή ομάδα. Η ώρα παρακολούθησης των σεμιναρίων για τα άτομα είναι λιγότερη κατά μια ώρα και πληρώνονται 5€ /ώρα σε σχέση με τους κοινούς άνεργους. Ένα χαρακτηριστικό πρόγραμμα που ισχύει τώρα σε όλη την Ελλάδα είναι το παρακάτω.

-Πρόγραμμα Επιχορήγησης Νέων Θέσεων Εργασίας και Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών για Άνεργους Ευπαθών Κοινωνικά Ομάδων.

Ο στόχος του προγράμματος είναι η τελική ένταξη και προσαρμογή στην αγορά εργασίας ανέργων ευπαθών κοινωνικά ομάδων.¹⁹ Το πρόγραμμα απευθύνεται συγκεκριμένα σε άτομα με ειδικές ανάγκες και λοιπές κατηγορίες ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας. Υλοποιείται σε όλη τη χώρα και συνολικά ωφελούνται 2.400 άνεργοι, εκ των οποίων 2.000 προωθούνται σε νέες θέσεις εργασίας και 400 υποστηρίζονται προκειμένου να συστήσουν δική τους επιχείρηση.

¹⁹ Περιοδικό «Προςόν Ολοταχώς, Απασχόληση Και Επαγγελματική Κατάρτιση», Υπουργείο Απασχόλησης Και Κοινωνικής Προστασίας, Τεύχος Α (Σελίδα 1-10).

Προϋποθέσεις συμμετοχής στο πρόγραμμα Νέων Θέσεων Εργασίας (ΝΘΕ).

A) Για τους ανέργους ευπαθών κοινωνικά ομάδων:

-Να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ.

-Να είναι μεταξύ 18-64 ετών.

-Να έχουν ιθαγένεια Ελληνική ή άλλου Κράτους –Μέλους της Ευρωπαϊκή. Ένωσης.

B) Για τις επιχειρήσεις:

-Να μην έχουν απολύσει εργαζόμενο κατά τη διάρκεια 3 μηνών που προηγούνται από την ημερομηνία της αναγγελίας πρόσληψης του ανέργου.

- Να μην έχει υπάρξει μείωση του προσωπικού τους κατά τους 3 αυτούς μήνες, παρά μόνο για περιπτώσεις στράτευσης, συνταξιοδότησης ή οικειοθελούς αποχώρησης.

• Εξαιρέσεις.

Δεν δικαιούνται να συμμετάσχουν επιχειρήσεις που ο μέσος όρος προσωπικού τους κατά το τελευταίο εξάμηνο δεν ήταν σταθερός, εκτός αν μειώθηκε κατόπιν εθελοντικής αποχώρησης, συνταξιοδότησης, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους.

• Διάρκεια προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας.

Η διάρκεια επιχορήγησης για κάθε άνεργο που προσλαμβάνεται, ορίζεται στους 24 μήνες, με υποχρέωση του εργοδότη για επιπλέον απασχόλησή του χωρίς επιχορήγηση :

A) Για 6 μήνες (αφορά σε μικρές επιχειρήσεις με απασχολούμενο προσωπικό 250 άτομα),

B) Για 12 μήνες (αφορά σε μεγάλες επιχειρήσεις με απασχολούμενο προσωπικό πάνω από 250 άτομα).

• *Παροχές και επιχορηγήσεις.*

Το ποσό επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο άτομο άνεργο ορίζεται σε 20€ την ημέρα, το οποίο προσαυξάνεται κατά 1,50€ αν είναι γυναίκα ή άνω των 45 ετών.

Προϋποθέσεις συμμετοχής στο Πρόγραμμα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ).

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει :

- Να είναι ηλικίας 18-64 χρόνων, εγγεγραμμένοι στο Μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ.
- Να έχουν Ελληνική Ιθαγένεια ή άλλου Κράτους –Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή να είναι Έλληνες ομογενείς και να απασχολούνται νόμιμα στη Ελλάδα.
- Να μην έχουν επιχείρηση κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο.

• *Διάρκεια Προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ)*

Η διάρκεια της επιχορήγησης για κάθε Νέο/α Ελεύθερο /η Επαγγελματία καθορίζεται στους 16 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής εγκριτικής απόφασης.

• *Παροχές και επιχορηγήσεις.*

Το ποσό επιχορήγησης για τους άνεργους που εντάσσονται στο Πρόγραμμα ΝΕΕ, ορίζεται στα 10.600€ . Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά 1.400€ αν είναι γυναίκες ή άνω των 45 ετών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η στάση της κοινωνίας και οι βελτιωτικές προτάσεις.

Με το τέλος λοιπόν της εργασίας μας τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι πολλά. Για τα άτομα με κινητικά προβλήματα υπάρχουν ακόμα πολλοί νόμοι, διατάγματα και εγκύκλιοι οι οποίοι κατά μια έννοια προσδιορίζουν την στάση μας απέναντι σε αυτή την κατηγορία των συνανθρώπων μας, παρόλο που η στάση μας απέναντί τους θα έπρεπε να πηγάζει από σεβασμό μονάχα και κατανόηση για αυτούς. Θα μπορούσαν να αντιμετωπίζονται τα άτομα αυτά όσο γίνεται πιο φυσιολογικά, να θεωρούνται ικανά να ζήσουν μια ζωή σαν όλους τους άλλους, μια ζωή που θα έχουν και εκείνοι δικαίωμα σε όλα και δεν θα τους εμποδίζει η διαφορετικότητα που έχουν. Είναι ελάχιστες όμως οι περιπτώσεις που γίνεται αυτό, ακόμα και σε μια πιο κλειστή κοινωνία όπως ο Δήμος Ρεθύμνου. Πολλοί είναι έτοιμοι να υποτιμήσουν τους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες, μέσα σε αυτούς και η κατηγορία που αναφέρθηκε. Τις περισσότερες φορές προσπαθούν να τους αποφύγουν, να αναπτύξουν στερεότυπα γύρω από την κατάστασή τους, να φτιάξουν έναν ειδικό κόσμο γι' αυτούς, να τους τοποθετήσουν εκεί και να ενοχληθούν αν εκείνοι δεν το αποδεχτούν.

Το συνηθισμένο στερεότυπο που αναφέρεται σε κάποιον με ένα ελάττωμα, είναι εκείνο του ανθρώπου στον οποίο αποδίδουμε τεράστια βάσανα, που η ζωή του είναι διαταραγμένη, παραμορφωμένη και κατεστραμμένη για πάντα. Τους θεωρούν ανθρώπους διαφορετικούς από εμάς, όχι πραγματικά ικανούς να ανταποκριθούν σε οποιοδήποτε *φυσιολογικό* κοινωνικό πρότυπο ή τουλάχιστον, όχι τόσο καλά όσο εμείς. Γι' αυτό, δεν περιμένουν από αυτούς, όσα από εκείνους χωρίς ειδικές ανάγκες, παρόλο που σε κάποιους τομείς τα καταφέρνουν καλύτερα. Η προκατάληψη αυτή αντανακλάται επίσης και στις επαγγελματικές διακρίσεις. Η αγορά εργασίας δεν είναι μόνο περιορισμένη αλλά σε πολλές περιπτώσεις εντελώς κλειστή γι' αυτούς. Συχνά, είτε δεν τους προσφέρεται καμιά επαγγελματική ασφάλιση, είτε την κατακτούν με δυσκολία. Οι νόμοι δυσκολεύουν διπλά πολλές φορές την παροχή αδείας για εργασία κάθε είδους. Ακόμα κι εκεί όπου δεν υπάρχουν τέτοια εμπόδια, η νοοτροπία των εργοδοτών είναι τέτοια, που δεν σκέφτονται καν να προσλάβουν έναν ανάπηρο. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου ένας

εργοδότης θα προσλάβει κάποιον με ειδικές ανάγκες, περισσότερο ως «τέχνασμα» δημοσιότητας, ως χάρη ή φιλανθρωπική κίνηση.

Έχουν την τάση να τους λυπούνται και να προσπαθούν να τους βοηθήσουν όταν δε το θέλουν. Τους τονίζουν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, όπως αναφέραμε, την κατώτερη θέση τους. Αν πραγματοποιήσουν κάποια επιτεύγματα, τείνουν να τους θεωρήσουν πολύ ασυνήθιστους, τους επαινούν αφειδώς και συχνά υπερτιμούν τα επιτεύγματά τους, απλώς επειδή η επίδοσή τους έρχεται σε αντίθεση με τις περιορισμένες προσδοκίες από αυτούς. Αν, από την άλλη, διεκδικούν τα δικαιώματά τους, απαιτούν ή επιμένουν για ισότιμη μεταχείριση, αντιδρούμε σε αυτό αρνητικά, υπαινισσόμενοι πως δεν ξέρουν « τη θέση τους», πως οι απαιτήσεις τους είναι εξωπραγματικές ή δεν δείχνουν ευγνωμοσύνη για ό, τι έχουμε κάνει ήδη γι' αυτούς. Ξανά επιβάλλονται τα ίδια άστοχα πρότυπα πάνω τους. Είναι δύσκολο για τη νοοτροπία τους να τους επιτρέψουν να ζουν.

Τέλος, είναι κάποιοι που πιστεύουν πως είναι καλύτερο αν αποφεύγουν να κοιτάζουν τα μειονεκτήματα των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες. Ενεργούν σαν να μην αντιλαμβάνονται το μυστικό του άλλου και παίζουν το παιχνίδι της προσποίησης. Η στάση αυτή προδίδει ξεκάθαρα την άποψη πως η αναπηρία είναι ένα στίγμα και συνήθως καταλήγει να προκαλέσει και στις δυο πλευρές αμηχανία, καθιστώντας αδύνατη μια μελλοντική φυσιολογική επαφή.

Ας σκεφτούν όλοι λοιπόν κανένα από αυτά τα άτομα δεν ήθελε να γεννηθεί ή να βρεθεί σε αυτήν τη θέση. Είναι πολύ δυσάρεστο να αντιμετωπίζει πέρα από το πρόβλημά του και την απάνθρωπη συμπεριφορά των συνανθρώπων του. Ας βάλουν όλοι καλά στο μυαλό τους ότι τα πάντα είναι προσωρινά και μπορούν από στιγμή σε στιγμή να βρεθούν στην ίδια θέση. Πως θα ένιωθαν άραγε;

Καταλήγουμε λοιπόν στο συμπέρασμα ότι η κοινωνία του Δήμου Ρεθύμνης δεν αντιμετωπίζει τα άτομα με κινητική αναπηρία ισότιμα. Οπότε οι υποθέσεις εργασίας μας δεν επαληθεύονται καθώς ούτε ο Δήμος διαθέτει τις κατάλληλες τουλάχιστον υποδομές για να υποδεχτεί ισότιμα άτομα με κινητική αναπηρία, αλλά ούτε και η νομοθεσία δημιουργεί όρους και προϋποθέσεις ώστε τα άτομα αυτά να συνυπάρχουν μεταξύ των υπολοίπων με σιγουριά και ισότητα.

Η κοινωνία δεν παρέχει την σχετική πληροφόρηση στα μέλη της ώστε να μάθουν να αντιμετωπίζουν τους συνανθρώπους τους που παρουσιάζουν κάποια

ιδιαιτερότητα ισότιμα με εκείνους που οι ίδιοι θεωρούν φυσιολογικούς. Οι υποδομές που υπάρχουν για τα άτομα αυτά είναι ελλιπείς όπως και η νομοθεσία. Είναι φορές που παρότι υπάρχει νομοθεσία δεν επιβάλλονται κυρώσεις και άλλες φορές που απουσιάζει εντελώς.

Τελειώνοντας θα λέγαμε ότι πρέπει να διατίθεται για αυτά τα άτομα μεγαλύτερο μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού, ώστε να κατασκευαστούν δρόμοι προσπελάσιμοι και για τα άτομα αυτά. Η νομοθεσία να επιβάλλει σε κάθε δημόσια υπηρεσία όπως και σε κάθε νεόχτιστο πλέον οίκημα να είναι διαμορφωμένο κατάλληλα ώστε να δεχτεί άτομο με αναπηρία, να μπορεί το άτομο να κινηθεί σωστά και με ασφάλεια, να διασκεδάσει, να πληροφορηθεί, να παρκάρει, με απλά λόγια να ζήσει φυσιολογικά ανάμεσα στους συνανθρώπους του χωρίς να φοβάται συνεχώς την απόρριψη. Πρέπει να γίνονται περισσότερες εκδηλώσεις και ομιλίες για τα άτομα αυτά, ώστε ο κόσμος να ενημερώνεται και όχι μόνο να αφιερώνεται για αυτά τα άτομα μια και μοναδική ημέρα αυτή της 3^{ης} Δεκεμβρίου. Η ενημέρωση θα βοηθήσει τους πολίτες να αντιμετωπίζουν το συνάνθρωπο τους όπως είναι και όχι να τον προσπερνάνε από οίκτο ή φόβο ότι δεν θα μπορέσουν να τον βοηθήσουν, εξάλλου ο σεβασμός και η κατανόηση είναι αρκετό για αυτούς καθώς υπάρχουν αρκετές φορές που απουσιάζουν.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο όρος Άτομα με Ειδικές Ανάγκες περιλαμβάνει όλες τις κατηγορίες των ατόμων που αντιμετωπίζουν οποιαδήποτε δυσλειτουργία. Στην παρούσα εργασία θα εξετάσουμε τα άτομα με κινητική ανεπάρκεια κυρίως στα κάτω άκρα.

Τα κινητικά προβλήματα μπορεί να είναι εκ γενετής ή επίκτητα, δηλαδή να προκλήθηκαν από ατυχήματα κατά τη διάρκεια ζωής του ατόμου.

Ξεκινώντας στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αναφέρονται οι κατηγορίες στις οποίες χωρίζονται τα Α.Μ.Ε.Α και παρουσιάζεται η ιατρική και η κοινωνική προσέγγιση του θέματος. Δίνεται ο ορισμός της κατηγορίας που μελετάμε και στην συνέχεια αναφέρονται κάποιοι βασικοί ορισμοί που θα βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση της εργασίας και αναλύεται ο βασικότερος για το θέμα μας ορισμός που είναι η «προσβασιμότητα».

Συνεχίζοντας στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια ιστορική αναδρομή συγκρίνοντας την συμπεριφορά διαφορετικών λαών πάνω σε αυτό το θέμα από παλαιά μέχρι και τις μέρες μας. Παρουσιάζεται η σχετική Εθνική και Ευρωπαϊκή ισχύουσα νομοθεσία και περνάμε στο τρίτο κεφάλαιο όπου εξετάζουμε την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, καταγράφοντας την σύσταση καθώς και την Εθνική και Ευρωπαϊκή δράση της.

Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο η προσοχή μας εστιάζεται στα άτομα με κινητικά προβλήματα, τα οποία κατοικούν στο Δήμο Ρεθύμνου. Γίνεται αναφορά στα διάφορα οργανωμένα σωματεία και στην δράση τους. Αναφέρονται τα κτίρια που είναι προσβάσιμα και μη προσβάσιμα για τα άτομα αυτά και τελειώνουμε με την αναφορά μας σε έργα που έγιναν για την διευκόλυνση των ατόμων αυτής της κατηγορίας αλλά και για έργα που παρότι προβλέπονταν δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ Ν.ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Είμαι Συμπολίτης σας.
Ανάμεσά σας κυκλοφορώ.
ΟΤΑΝ ΜΕ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ρώτησε με αν χρειάζομαι βοήθεια και που θέλω να
πάω

Ζητήστε μου, να σας υποδείξω πως μπορείτε να με βοηθήσετε.

ΟΤΑΝ ΜΕ ΣΥΝΟΔΕΥΕΙΣ

Πιάσε σταθερά το αναπηρικό αμαξίδιο και κινήσου αργά.

Μην κάνεις απότομες κινήσεις.

Διάλεξε την πιο ομαλή διαδρομή.

Εάν πρόκειται να με κατεβάσεις από το πεζοδρόμιο, κατέβασέ με
προτείνοντας τις πίσω ρόδες .

ΟΤΑΝ ΒΡΕΘΟΥΜΕ ΣΕ ΠΑΡΕΑ

Μίλα μου στο φυσικό τόνο της φωνής σου.

Μην γέρνεις ή ακουμπάς στο αναπηρικό αμαξίδιο γιατί αυτό
αποτελεί προέκταση του σώματός μου.

ΟΤΑΝ ΟΔΗΓΕΙΣ

Άφησέ τη διάβαση πεζών ελεύθερη.

Μην σταθμεύεις μπροστά σε κεκλιμένο διάδρομο (ράμπα).

Μην σταθμεύεις σε χώρο που προορίζεται μόνο για αυτοκίνητα
που φέρουν το ειδικό αναπηρικό σήμα.

Εάν παρκάρεις πάνω στο πεζοδρόμιο
ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ή ΤΟ ΜΗΧΑΝΑΚΙ σου

ή

κλείνεις τις γωνίες στις διαβάσεις

ή

αφήνεις εκτεθειμένα εμπορεύματα.

Βάζεις εμπόδια στο δικαίωμα μου να κινούμαι ανεξάρτητος.

Έχω δικαίωμα στην απρόσκοπτη μετακίνηση στη πόλη μας ,
όπως και ΕΣΥ.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ

Παραπληγία- Τετραπληγία : Η παραπληγία- τετραπληγία είναι αποτέλεσμα κάκωσης του νωτιαίου μυελού της σπονδυλικής στήλης. Η βλάβη μπορεί να εντοπίζεται στην αυχενική, θωρακική ή οσφυϊκή μοίρα της σπονδυλικής στήλης η οποία έχει σαν συνέπεια την κινητική δυσλειτουργία του ατόμου. Η αναπηρία μπορεί να είναι μόνιμη ή προσωρινή ανάλογα με την έκταση και το σημείο της βλάβης. Ανάλογα με το επίπεδο της βλάβης στην θωρακική μοίρα μπορεί να υπάρχει και παράλυση στις μυϊκές ομάδες του κορμού. Κακώσεις στον νωτιαίο μυελό της αυχενικής μοίρας της σπονδυλικής στήλης μπορεί να οδηγήσουν σε τετραπληγία όπου παραλύουν οι μύες του άνω και του κάτω άκρου. Οι βλάβες του νωτιαίου μυελού συνήθως οφείλονται σε τροχαία ατυχήματα ή σε πτώσεις από μεγάλο ύψος.

Ημιπληγία : Ασθένεια που παραλύει το μισό σώμα του ανθρώπου, κάθετα, από το κεφάλι προς τα πόδια. Η κυριότερη αιτία που προκαλεί την ασθένεια αυτή είναι η εγκεφαλική αιμορραγία. Όταν η παράλυση στο κεφάλι γίνει στο αριστερό μέρος, στο υπόλοιπο μέρος του σώματος γίνεται δεξιά ενώ αντίθετα όταν η παράλυση στο κεφάλι γίνει στο δεξί μέρος, στο σώμα θα γίνει στο αριστερό χέρι και πόδι. Το πρόσωπο στραβοσαγονιάζει προς το γερό μέρος, το ίδιο γίνεται και στη γλώσσα.

Λαγόχειλο- Λυκόστομα : Αποτελούν γενετικές ανωμαλίες του στόματος οι οποίες έχουν συχνότητα περίπου 1 ανά 800 γεννήσεις. Η πιθανότητα σε ένα ζευγάρι να αποκτήσει παιδί με τέτοια ανωμαλία είναι 2%, αν συμβεί αυτό υπάρχει πιθανότητα 10% να γεννηθούν με αυτό το πρόβλημα και τα υπόλοιπα παιδιά. Λυκόστομα είναι η σχιστία της υπερώας του στόματος ενώ το λαγοχείλιο είναι μια ασθένεια η οποία δημιουργεί πρόβλημα στην διαδικασία σίτισης.

Δισχιδής Ράχη : Η δισχιδής ράχη είναι μια διαταραχή κατά την οποία δεν ολοκληρώνεται η σύγκλειση των οστών της σπονδυλικής στήλης με αποτέλεσμα τμήματα του νωτιαίου μυελού να είναι εκτεθειμένα. Μάλιστα, σε πολλές περιπτώσεις, η εν λόγω ανωμαλία οδηγεί σε παραπληγία αν δεν αντιμετωπιστεί

έγκαιρα. Δεν υπάρχει καμιά θεραπεία της δισχιδούς ράχης, επειδή ο ιστός νεύρων δεν μπορεί να αντικατασταθεί ή να επισκευαστεί. Μπορούν όμως να υπάρξουν χειρουργικές επεμβάσεις, φάρμακα και φυσιοθεραπεία.

Εγκεφαλική Παράλυση : Το άτομο που πάσχει από εγκεφαλική παράλυση παρουσιάζει διαταραχή στις κινητικές λειτουργίες του σώματος. Οφείλεται σε βλάβη ή ατελή ανάπτυξη κινητικών περιοχών το εγκεφάλου που ρυθμίζουν, ελέγχουν και συντονίζουν τις κινήσεις, εξασφαλίζοντας έτσι την ομαλή και αρμονική κινητικότητα. Η εγκεφαλική παράλυση συνήθως εμφανίζεται στα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού. Η βαρύτητα ωστόσο της κατάστασης διαφέρει από άτομο σε άτομο.

Κοινωνία της Πληροφορίας : Η κοινωνία της πληροφορίας είναι οι νέες δεξιότητες, νέες υπηρεσίες και σύγχρονες τεχνολογίες, τις οποίες αξιοποιούμε καθημερινά για να κάνουμε την ημέρα μας πιο άνετη, πιο παραγωγική και πιο πλούσια σε εμπειρίες και γνώση (internet, τηλεϊατρική). Στόχος της είναι να προσφέρει νέα δεδομένα και νέες ευκαιρίες για την ανάπτυξη, την ευημερία και την ποιότητα ζωής. Οι τεχνολογίες πληροφορίας αλλάζουν τον τρόπο εργασίας, διασκέδασης και επικοινωνίας.

Ράμπα : Είναι κεκλιμένα επίπεδα και προστατευμένα με σιδερένιο κάγκελο ώστε να βοηθούν την κίνηση του ατόμου που κάθετα σε αναπηρικό καροτσάκι.

Κ.Δ.Α.Υ : Κατά το άρθρο 2 του Ν. 2817/2000, Ιδρυθέντα Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ) των ατόμων με Ειδικές Ανάγκες λειτουργούν στις έδρες των νομών και νομαρχιών του κράτους, αποτελούν αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες και υπάγονται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σκοπός των Κ.Δ.Α.Υ., είναι η προσφορά υπηρεσιών διάγνωσης, αξιολόγησης και υποστήριξης των μαθητών και κυρίως εκείνων που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και υποστήριξης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών, των γονέων και της κοινωνίας.

Όλες οι πράξεις, ενέργειες και εισηγήσεις του Κ.Δ.Α.Υ.έχουν εκπαιδευτικό προσανατολισμό. Αποσκοπούν στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και στην βελτίωση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους. Επιδιώκουν να καταστεί δυνατή η ένταξη και επανένταξη τους στο κοινό εκπαιδευτικό σύστημα, η επαγγελματικής τους κατάρτιση, η συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία, η αποδοχή τους στο κοινωνικό σύνολο και η ισότιμη κοινωνική τους εξέλιξη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΕΣΑΕΑ *Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία*, Αθήνα 2005.
- ΕΣΑΕΑ *Οι πρότυποι κανόνες*, Ηνωμένα έθνη 1994.
- ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ, Π., *Το δικαίωμα στην διαφορά. Οι επιδράσεις των κοινωνικών προκαταλήψεων και των θεσμικών παρεμβάσεων στη ζωή των ΑμεΑ*, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.2000
- ΜΠΟΥΣΚΑΛΙΑ, Λ., *Άτομα με ειδικές ανάγκες και οι γονείς τους*, Εκδόσεις Γλάρος, Αθήνα.1998
- ΠΟΛΕΜΗ-ΤΟΔΟΥΛΟΥ, Μ., *Άνθρωπος και κοινωνική ομάδα, Ιδεοκίνηση*, Απρίλης-Μάιος.1992
- ΚΡΟΥΣΤΑΛΑΚΗ, Γ., *Άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες*, Πατάκη, **Αθήνα. 1995**
- **ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ**, *Ημερίδα για την προσβασιμότητα*, Ρεθυμνιώτικα Νέα, Ρέθυμνο 2006,σελ 10.
- ΠΡΑΣΙΝΟΣ, Δ., *Υγεία/ Φυσική Ιατρική και Αποκατάσταση*, <http://www.iatronet.gr/article.asp?art-id=241>, 14/1/2007.
- *Ημιπληγία- Live Pedia.gr*, <http://www.live-pedia.gr/index.php/%CE%97%CE%97%CE%BC%CE%B9%CF%80%CE%BB%CE%B7%CE>, 2/4/2007,Ανώνυμος.
- *e-doctor, Ιατρικά Θέματα , medicine*, <http://e-physician.blogspot.com/2006/01/spina-bifida.html>, 28/8/2007, Ανώνυμος.
- *Specialeducation.gr, Προσέγγιση στην δυσκολία-στην αναπηρία-στο άτομο-στην οικογένεια*, <http://www.specialeducation.gr/print.php?sid=75>, 3/8/2007, Ανώνυμος.
- *Η κοινωνία της πληροφορίας στην Ελλάδα*, <http://www.infosoc.gr/infosoc/el/-GR/epktp/piousendiaferei>, 27/8/2007, Ανώνυμος.
- *Η κοινωνία της πληροφορίας ενισχύει την ισότιμη πρόσβαση*, <http://www.infosoc.gr/infosoc//el-GR/services/library/Infosoc-magazine/infosoc45-01-html>, Ανώνυμος.
- *Equal, τέλος στις διακρίσεις*, <http://www.equal-greece.gr/groupsubdeta/egronum=27>, Ανώνυμος.

- Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρίες, <http://www.anaplasirehab.gr/3december.htm>, Ανώνυμος.

- ΔΟΥΚΑ, Α., Θεσμικό πλαίσιο της ένταξης- εντάξιμες κατηγορίες, <http://dide.kil.sch.gr/draseis/epimorfosi2006/ekpa8.doc>.

- ΣΤΑΜΑΤΗ, Α., Πρακτική διάσταση των διακρίσεων στον χώρο της εργασίας, <http://www.inegsee.gr/enimerwsi-129-doc3-htm>.